

STORTINGET

Innst. 270 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 78 S (2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2022 under Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Jus- tis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Arbeids- og inkluderings- departementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiske- ridepartementet, Finansdepartementet og For- svarsdepartementet (økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Regjeringen legger i denne proposisjonen frem for- slag til økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina på til sammen 14,4 mrd. kroner. Tiltakene er nødventi- ge å sette i verk raskt og fremmes derfor i en egen propo- sisjon. Tiltakene retter seg mot styrking av den sivile og militære beredskapen og nødvendige bevilgningsøk- ninger for å være i stand til å ta imot et stort antall per- soner på flukt fra Ukraina. Regjeringen legger samtidig frem en egen proposisjon om økonomiske tiltak i møte med ekstraordinære strømutgifter m.m. på til sammen 7,8 mrd. kroner for å håndtere de økonomiske virkning- ene av høye strømpriser.

Innledningsvis i proposisjonen gis en kort omtale av hvordan krigen i Ukraina påvirker sikkerhets- og flyktnings situasjonen i Europa og energimarkedene. Av- snitt 1.2 gir en oversikt over den økonomiske situasjon-

en. Forslagene i proposisjonen oppsummeres i avsnitt 1.3, mens avsnitt 1.4 redegjør for konsekvenser for olje- pengebruk og handlingsrommet i finanspolitikken. En mer detaljert omtale av tiltak på de ulike departements- områdene følger i kapittel 2. Det vises til proposisjonen for nærmere omtale.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeider- partiet, Frode Jacobsen, Benjamin Jakobsen, May Britt Lagesen, Tellef Inge Mørland, Mona Nilsen og Solveig Vestenfor, fra Høy- re, fung. leder Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Geir Pollestad og Per Martin Sandtrøen, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialis- tisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kris- telig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at disse partiene danner flertall for forslagene i Prop. 78 S (2021–2022).

Komiteen viser til at Russlands invasjon av Ukrai- na har endret den sikkerhetspolitiske situasjonen i Eu- ropa og ført til den mest alvorlige humanitære krisen i Europa siden andre verdenskrig. Det er behov for rask iverksettelse av tiltak som styrker sivil og militær bered- skap og forbereder mottak av et høyt antall flyktninger. Som følge av endringene i våre sikkerhetspolitiske om- givelser har det oppstått et behov for raskt å prioritere og styrke Norges forsvarsevne og militære beredskap.

Komiteen mener at den alvorlige situasjonen taler for bred enighet blant de politiske partiene, slik at Stortinget står samlet bak de umiddelbare tiltakene i kjølvannet av krigen. Komiteen stiller seg bak den unisone fordømmelsen av Russlands invasjon av Ukraina og understreker særlig viktigheten av felles støtte til å ta imot de som flykter, på en god, effektiv og trygg måte.

Komiteen viser til at personer på flukt fra Ukraina er gitt midlertidig kollektiv beskyttelse, og norske kommuner er til nå anmodet om å bosette 35 000 flyktninger, i proposisjonen tas det høyde for at antallet kan bli betydelig høyere. Komiteen viser til at regjeringen i denne proposisjonen foreslår til sammen 14,4 mrd. kroner til umiddelbare tiltak for å sikre mottak av flyktninger, for å styrke norsk beredskaps- og forsvarsevne og for å sikre bosetting og arbeidsplasser i Øst-Finnmark, som er en strategisk viktig region for Norge.

Komiteen viser til at norsk økonomi er preget av lav arbeidsledighet og tiltakende lønns- og prisvekst. Krigen i Ukraina øker likevel usikkerheten om den økonomiske utviklingen fremover. Den ekstraordinære situasjonen som følge av krigen tilsier at det nå bevilges nødvendige midler til umiddelbare tiltak. Komiteen påpeker at tiltakene må prioriteres innenfor en ansvarlig økonomisk ramme, slik at den offentlige pengebruken ikke bidrar til ytterligere press i økonomien.

Komiteen viser til at kommunesektoren har en nøkkelrolle i mottaket av flyktninger, og merker seg at kommunene på kort tid har oppskalert kapasiteten for mottak betydelig. Antallet flyktninger kan bli langt høyere enn det antallet kommunene til nå er anmodet om å motta, og komiteen merker seg at regjeringen arbeider med tilpassinger av regelverket som kan bli nødvendig for at kommunene skal ha kapasitet til å ta imot flere. Komiteen viser til at det i proposisjonen blant annet foreslås økt skjønnstilskudd for fordeling til vertskommuner som har vesentlig økte utgifter i mottaksfasen som ikke dekkes av vertskommunetilskuddet, samt at det foreslås midler til tiltak for økt psykososial beredskap, slik at flyktningenes behov for hjelp kan møtes på en god måte. Komiteen understreker viktigheten av å sørge for trygghet for menneskene som nå ankommer Norge. Det gjelder også særlig sårbare grupper og andre med behov for særskilt oppfølging.

Komiteen viser til at det som følge av endringene i Norges sikkerhetssituasjon er behov for å styrke militær og sivil beredskap. Komiteen merker seg at de militære tiltakene regjeringen foreslår, er i tråd med råd fra forsvarssjefen og kan iverksettes raskt og ha umiddelbar effekt. Videre viser komiteen til den økte risikoen for digitale angrep og økt etterretnings- og påvirkningsaktivitet og merker seg at regjeringen foreslår tiltak for å styrke sivil beredskap.

Komiteen viser til at deler av næringslivet, spesielt i Øst-Finnmark, påvirkes sterkt av Russlands krigfø-

ring i Ukraina samt av de medfølgende sanksjonene som er innført. Det er viktig å bidra til nødvendig omstilling av næringslivet i Norges grenseområde mot Russland for å sikre grunnlaget for bosetting i denne strategisk viktige regionen for Norge. Det er av nasjonal interesse at det opprettholdes bosetting i dette området.

Komiteen merker seg også at flere av tiltakene rettes inn mot bedre kontroll av vareflyt og reisende til og fra Svalbard.

Komiteen viser til at over 40 pst. av de ukrainske flyktningene som nå kommer til Norge, er barn. Dette skiller seg fra tidligere ankomster av asylsøkere. Det vil i tiden fremover være vesentlig å ha nok ansatte med god barnefaglig kompetanse og et særskilt ansvar for å kartlegge og følge opp barnas behov og sikre at de får tilgang til skole, barnehage og fritidsaktiviteter. Dette er spesielt viktig for å skjerme og ivareta barna i en potensielt kaotisk situasjon når det er mange som kommer til et asylmottak samtidig eller skal bosettes samtidig.

Komiteen merker seg at frivillighetsaktører står klare til å benytte seg av støtteordningene som er lagt frem, og at de understreker at man om nødvendig bør vurdere en utvidelse av ordningene. Komiteen merker seg at deler av frivilligheten har vært raske og allerede er godt i gang med tiltak. Komiteen viser til at Norges idrettsforbund (NIF) har pekt på at det er nødvendig at ordningene sikrer en bredde av tiltak og aktiviteter, og at ordningene ikke blir for avgrensede. Komiteen ber regjeringen utarbeide forskriftene for ordningene i tett samarbeid med NIF og Frivillighet Norge.

Komiteen viser til at det er viktig å kunne tilby aktiviteter i lokalmiljøet. Dette vil ofte kreve tilgang til sports- og fritidsutstyr. Komiteen peker på at det finnes en rekke ordninger og utlånssentraler rundt om i landet som sikrer mulighet til å låne slikt utstyr, for eksempel nettverket BUA.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, mener det er viktig å styrke disse utlånssentralene og å prioritere dette tiltaket i revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2022.

Komiteen påpeker at det er betydelig usikkerhet knyttet til krigens videre utvikling og hvilke konsekvenser den vil ha for Norge. Det er viktig at offentlige instanser gjøres i stand til å håndtere de nye oppgavene som den ekstraordinære situasjonen medfører, også dersom forutsetningene for bevilgningene som foreslås, i proposisjonen, endrer seg fremover. Det legges til grunn at regjeringen følger situasjonen tett og eventuelt kommer tilbake til Stortinget med ytterligere tiltak dersom situasjonen tilsier det i lys av ny informasjon. Komiteen viser til at det ikke fremmes forslag om inndekning for de økte utgiftene nå, og at dette vil inngå som del av den overordnede vurderingen av den økonomiske situ-

asjonen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, som fremlegges i mai. Eventuelle konsekvenser for påfølgende budsjettår vil håndteres i de ordinære budsjettprosessene. Komiteen viser til at det i forbindelse med store flyktningstrømmer er økt mulighet for kriminelle til å utnytte mennesker. Komiteen mener derfor det er nødvendig at regjeringen vurderer og gjennomfører tiltak for å styrke politiets arbeid mot menneskehandel.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, understreker viktigheten av å styrke den barnefaglige kompetansen ved asylmottakene og at regjeringen legger frem forslag om dette i RNB 2022.

Flertallet viser til at det vil være behov for å oppjustere kapasiteten i kriesentrene i forbindelse med den økte tilstrømmingen av flyktninger. Flertallet mener det er behov for å styrke bemanningen ved kriesentrene. Kriesentrene vil være en viktig del av det sikkerhetsnettet landet kan tilby. Flertallet understreker betydningen av at regjeringen vurderer hvordan kriesentrene best mulig kan styrkes, og legger frem konkrete tiltak for dette i RNB 2022.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, legger til grunn at regjeringens vurdering av inndekning også vil omfatte en vurdering av ODA-andelen av flyktningutgiftene og eventuell betydning for bistandsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til den stadig økende fastlegemangelen i Norge, der rundt 150 000 nordmenn er uten fastlege til tross for at det er en lovfestet rett at alle bosatt i en norsk kommune skal stå på en fastlegeliste. Disse medlemmer viser samtidig til at det i proposisjonen ikke er satt av ekstra midler til verken kommunehelsetjenesten eller fastlegeordningen. Disse medlemmer mener det er bekymringsfullt at fastlegeordningen og kommunehelsetjenesten vil settes under ytterligere press som følge av det store inntaket av flyktninger, uten at det settes av ekstra midler til å styrke kommunehelsetjenesten eller fastlegeordningen. Konsekvensen er et svekket tilbud til alle som benytter seg av helse- og omsorgstjenestene i kommunene. Disse medlemmer mener derfor det er nødvendig å gå i dialog med private aktører for å se på hvordan kommunehelsetjenesten og fastlegeordningen kan avlastes i den ekstraordinære situasjonen, slik at tilbudet ikke blir svekket som følge av å hente ukrainske flyktninger og pasienter.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med private helseaktører for å bistå og avlaste kommunehelsetjenesten og fastlegeordningen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at det med krig i Europa er avgjørende at regjeringen holder god kontroll i norsk økonomi. Dersom regjeringen mister kontrollen og økonomien overopphetes, vil dette svekke samfunnets evne til å håndtere nye behov og gi folk trygghet. Med regjeringens forslag er det vedtatt nye bevilgninger som øker oljepengebruken med 58,7 mrd. kroner fra opprinnelig vedtatt budsjett. Dette er et svært høyt beløp, som tilsvarer et helt forsvarsbudsjett i 2018. Finansdepartementet opplyser samtidig at Norge er i høykonjunktur, og at presset i økonomien nå er betydelig sterkere enn lagt til grunn i vedtatt budsjett. Det er utsikter til tiltagende lønns- og prisvekst og renteoppgang.

Disse medlemmer påpeker at det økte presset i økonomien normalt ville tilsagt at oljepengebruken ble tatt ned og ikke økt ut over rammene i vedtatt budsjett. Dersom oljepengebruken ikke reduseres fra det høye nivået den er kommet opp på nå, vil statsbudsjettet kunne bidra til overoppheting av økonomien, betydelige renteøkninger og høyere kronekurs. Dette vil ramme vanlige folks økonomi og næringslivets konkurranseevne.

Disse medlemmer understreker at de politiske partiene kan ha ulike prioriteringer for hvordan økte utgifter bør dekkes inn. Regjeringen bør derfor legge til rette for at Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett får uttømmende informasjon om hvilke utgiftsbevilgninger det er juridisk mulig å sette ned, og hvilke inntekter som kan økes. Det er fremover viktig at Stortinget får grundige faglige vurderinger av hvordan finanspolitikken bør tilpasses den økonomiske situasjonen.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gi Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser oppdrag om å gi en uavhengig uttalelse om finanspolitikken og regjeringens forslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener også bedrifter i områder spesielt hardt rammet av sanksjonene mot Russland i en midlertidig periode bør kompenseres for inntektsbortfall, og forventer at regjeringen vurderer nøye om den foreslåtte tiltakspakken for Øst-Finnmark er tilstrekkelig treffsikker. Disse medlemmer foreslår ikke endringer i bevilgningsnivået nå, men

på bakgrunn av mange bekymringsmeldinger fra næringslivet lokalt oppfordres regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett til å vurdere om støtten er tilstrekkelig, og særlig om ordningene som velges, er best egnet til å oppnå formålet. Det bør i tillegg vurderes om man skal øke støtten til mer langsiktige omstillingstiltak, f.eks. en styrking av utdanningstilbudet.

Komiteens medlemmer fra Høyre fordømmer Russlands krig mot Ukraina og uttrykker sin respekt for motstandskampen. Russlands brutale krigføring og overgrep mot sivile har gjort krigen i Ukraina til en av de verste katastrofene i Europa siden andre verdenskrig. Sammen med våre allierte i NATO og EU er det viktig at Norge fortsetter å styrke forsvar og beredskap. Norge skal stille opp for Ukraina og hjelpe ukrainere på flukt fra krigen.

Disse medlemmer legger vekt på at Stortinget i denne situasjonen står samlet om tiltak for å håndtere krigsutbruddet, og slutter seg derfor til regjeringens forslag. Det har ikke vært mulig å ettergå alle tiltak og behov i detalj. Regjeringen har derfor et tydelig ansvar for å sørge for at midlene benyttes best mulig.

Disse medlemmer registrerer at komiteens medlemmer fra regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti er enige om å be regjeringen fremme forslag om noen ytterligere utgiftsøkninger til revidert nasjonalbudsjett. Tiltak til revidert nasjonalbudsjett bør vurderes helhetlig innenfor en ansvarlig ramme, og disse medlemmer vil komme tilbake til sine prioriteringer ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett.

Disse medlemmer har etterlyst forslag om inndekning fra regjeringen. Regjeringen Solberg la under flyktningkrisen frem en samlet pakke, der mesteparten av utgiftene til nye tiltak var dekket inn gjennom omprioriteringer, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016). Regjeringspartiene har ikke ønsket å forhandle om inndekning. Regjeringen har på sin side lovet at statsbudsjettet skal kunne holdes innenfor ansvarlige rammer, men har ikke gitt Stortinget informasjon om hva et sannsynlig nivå på rammen er, hvordan budsjettet skal holdes innenfor rammen, eller hva som blir konsekvensene når utgifter må dekkes inn til revidert nasjonalbudsjett.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2022 fremme forslag om å finansiere humanitær hjelp til Ukraina, eller mottak av flyktninger fra Ukraina, på andre måter enn ved reduksjon i øvrig bistand til verdens fattige.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at krigen i Ukraina kan føre til en global energikrise. Disse medlemmer viser til at IEA i denne forbindelse har fremmet en tipunksliste for hvordan man kan redusere oljeetterspørselen. Etter disse medlemmers oppfatning vil disse tiltakene kunne bidra til å redusere etterspørselen etter olje og Norge burde derfor også bidra.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere implementering av IEAs tipunksplan og komme tilbake til Stortinget i revidert nasjonalbudsjett 2022 med konkrete forslag til hvordan man kan implementere planen.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne peker på at krigen i Ukraina har økt behovet for humanitær hjelp og bistand mange steder i verden, blant annet på grunn av økte råvarepriser og at to av verdens største hveteeksportører er i krig. Dette forverrer en allerede prekær situasjon med økende ekstremfattigdom i verden. Det vil være usolidarisk, ufornuftig og uforvarlig av Norge å redusere bistanden til øvrige land for å dekke inn kostnadene ved humanitær hjelp til, og mottak av flyktninger fra, Ukraina. Verdens fattige skal ikke betale kostnadene av krigen i Ukraina.

Disse medlemmer legger derfor til grunn at flyktningutgiftene ikke skal dekkes inn gjennom reduksjoner i det øvrige bistandsbudsjettet. Inndekninger i form av utgiftsreduksjoner bør ha karakter av å redusere aktivitetspresset i norsk økonomi, noe som også kan redusere behovet for renteøkninger i en tid med høye utgifter for norske husholdninger. Utviklingsbistand øker ikke aktiviteten i norsk økonomi.

Disse medlemmer viser til at flere talspersoner for regjeringspartiene, herunder statsministeren, har pekt på behovet for å nedskalere kostbare infrastruktur- og byggeprosjekter. Denne typen inndekninger kan, i motsetning til bistandskutt, være hensiktsmessig i en situasjon med høy økonomisk aktivitet og høyt prispress. Disse medlemmer forventer derfor at regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vurderer muligheten for å utsette eller nedskalere store motorveiprosjekter for å dekke inn uforutsette utgifter forbundet med krigen i Ukraina.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at de betydelige prisøkningene som vi nå opplever på drivstoff, strøm og mat, innebærer svekket kjøpekraft for befolkningen og rammer hardest dem som har minst. Samtidig får staten store uforutsette ekstraintekter fra olje, gass og strøm samt merverdiavgift når avgiftsgrunnlaget vokser. Etter disse

medlemmers oppfatning bør en del av disse ekstraintektene komme befolkningen til gode ved at staten reduserer det betydelige avgiftsnivået. Etter disse medlemmers oppfatning viser regjeringen fullstendig handlingslammelse i møte med de ekstreme prisøkningene, men disse medlemmer registrerer at flere representanter fra regjeringspartiene «følger situasjonen nøye». Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet vil erstatte passivitet med handlekraft og gjennomføre betydelige avgiftslettelser for å dempe prisveksten og sikre folks kjøpekraft. Disse medlemmer vil fjerne veibruksavgiften og CO₂-avgiften på drivstoff fra 1. mai 2022. Videre forslås det å fjerne grunnavgiften på mineralolje, også fra 1. mai. For å dempe prisveksten på mat vil disse medlemmer halvere merverdiavgiften på mat fra 1. mai.

Disse medlemmer støtter regjeringens forslag til vedtak i Prop. 78 S (2021–2022), men har i tillegg merknader og forslag til bevilgningsendringer og avgiftsreduksjoner.

Disse medlemmer viser videre til forslag og merknader under det enkelte departement, herunder forslag om å innføre grensekontroll.

Disse medlemmer viser til at regjeringen er villig til å dempe prisnivået på strøm, men av uforståelige grunner ikke på drivstoff og mat. Det er imidlertid slik at den etablerte strømstøtteordningen ikke er i nærheten av å kompensere husholdningene for prisveksten på strøm, som er forventet å fortsette over en lang periode, og den reflekterer heller ikke de enorme ekstraintektene. Næringslivet er ikke inkludert i ordningen, og mange bedrifter opplever nå strømkostnader som svekker driftsgrunnlaget og rammer arbeidsplasser.

Strømstøtte

Disse medlemmer mener at kompensasjonsgraden for strømstøtte skal utvides til 100 pst. kompensasjon over en pris på 50 øre per kWt. Videre skal strømstøtteordningen utvides til å gjelde også næringsvirksomhet og fritidseiendommer. Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til forslag fremmet i forbindelse med behandlingen av Prop. 77 S (2021–2022), jf. Innst. 251 S (2021–2022) om å utvide strømstøtteordningen med 5,5 mrd. kroner ut over regjeringens forslag.

Forsvar

Disse medlemmer mener at sikkerhetssituasjonen i Europa nødvendiggjør at norsk suverenitetshevdelse og mulighet for forsvar av egne territorier styrkes. Etter disse medlemmers oppfatning må det gjennomføres en rask oppbygging av Forsvaret der det tilføres materiell, personell og midler til mer aktivitet og investeringer.

Dette innebærer at Hæren må styrkes, aktiviteten må økes og helikopteranskaffelsen må fremskyndes for

å gi bedre mobilitet og evakueringskapasitet. Byer og kritisk infrastruktur er sårbare for luftangrep fra både fly og missiler. Disse medlemmer vil derfor sikre permanent luftvern av alle større norske byer samt sentrale forsvarsanlegg.

Videre mener disse medlemmer at Heimevernet (HV) må rustes opp og antallet mannskaper økes over tid til minimum 60 000. Det er viktig at antall øvingsdøgn økes, og for å kunne bedre mannskapssituasjonen i Heimevernet raskt, må det gjennomføres egen rekruttutdanning.

Disse medlemmer vil videre vise til følgende forslag fremmet av representanter fra Fremskrittspartiet i Dokument 8:221 S (2021–2022):

- «1. Stortinget ber regjeringen utrede om det er behov for ytterligere aktivitet knyttet til Andøya flystasjon sett i lys av den nye sikkerhetspolitiske situasjonen.
2. Stortinget ber regjeringen øke kampkraft og operativ kapasitet ved å styrke Heimevernet – med ambisjonen om å øke antall soldater til minimum 60 000.
3. Stortinget ber regjeringen øke antall øvingsdøgn for soldater i Heimevernet, og øke soldatenes finansielle kompensasjon for å motivere og rekruttere flere til å delta i Heimevernet.
4. Stortinget ber regjeringen opprette egen rekruttutdanning for Heimevernet.
5. Stortinget ber regjeringen fremskynde anskaffelsen av nye helikopter til Hæren.
6. Stortinget ber regjeringen sikre permanent luftvern av alle større norske byer samt sentrale forsvarsanlegg og garantere for at Kongsberg Gruppen kan øke og fremskynde produksjon av Norwegian Advanced Surface to Air Missile Systems (NASAMS).
7. Stortinget ber regjeringen opprette beredskapsseltere for F-35.
8. Stortinget ber regjeringen redusere ledetiden for NAMMOs produksjon av ammunisjon samt sikre at NAMMO får den finansielle støtten bedriften trenger for å øke produksjons- og lagringskapasiteten.
9. Stortinget ber regjeringen øke beredskapskapasitet for lagring av nødvendig beredskapsmateriell, inkludert etablering av beredskapsavtaler med kommersielle aktører.
10. Stortinget ber regjeringen opprette beredskapslagre for innsatsmateriell.
11. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke bevilgningen til Det frivillige Skyttervesen.»

Disse medlemmer viser til at norsk forsvarsindustri er leverandør av materiell og systemer som er avgjørende for nasjonal og alliert beredskap og for å videreutvikle og styrke kritiske operative kapasiteter i Forsvaret og i en rekke nære allierte land. I lys av dette forstår disse medlemmer at det at kapasitetsbegrensninger nå er til hinder for å kunne inngå kontrakter som kan leveres hurtig, kan få konsekvenser både for fremdriften i det høyt prioriterte arbeidet med å styrke Forsvaret og for alliert forsvarsevne og beredskap. Dette kan derfor også få konsekvenser for Norges forhold til nære allierte. Det er statens oppgave å sikre at nasjonal bered-

skap er tilstrekkelig ivarettatt, særlig når det gjelder å legge til rette for å sikre nødvendige leveranser fra norsk industri i krise og krig. I den ekstraordinære situasjonen som har oppstått etter Russlands invasjon av Ukraina, ber derfor disse medlemmer regjeringen om umiddelbart å iverksette tiltak, inkludert å stille finansiering til disposisjon, slik at det kan inngås kontrakter som så langt det er mulig sikrer tilgang på og etablering av beredskapslagre for kritiske råvarer og komponenter. Dette vil gjøre det mulig å øke produksjonskapasiteten og styrke leveringssikkerheten til norsk forsvarsindustri når det gjelder materiell og forsyninger som er vesentlige for å sikre nasjonal og alliert forsvarsevne og beredskap. Disse medlemmer forventer at dette gis prioritet, og ber om at regjeringen på egnet måte kommer tilbake til Stortinget med en orientering om iverksatte og planlagte tiltak senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022.

Disse medlemmer er også kjent med at det er planlagt anskaffelser av materiell som er svært viktig for Forsvarets operative evne, med forventet oppstart av leveranser om 2–4 år, som ennå ikke er kontrahert. Disse medlemmer er svært bekymret for at markedssituasjonen fører til at leveransene blir forsinket i forhold til planen. Derfor ber disse medlemmer regjeringen om å forsere arbeidet med å kontrahere prioriterte anskaffelser der det er risiko for vesentlige forsinkelser som følge av ytterligere knapphet på innsatsfaktorer. Dette blir viktig når etterspørselen øker kraftig i et internasjonalt marked der det vil ta flere år før tilbudet av råvarer og kritiske komponenter er i balanse med etterspørselen.

Flyktninger

Disse medlemmer viser til at regjeringen legger opp til et mottak av 30 000 flyktninger som følge av krigen i Ukraina, og i tillegg tas det høyde for omfordeling av 2 500 på flukt fra Ukraina i nærområdene samt medisinsk evakuering av inntil 550 pasienter og deres pårørende. Disse medlemmer støtter dette, men er samtidig positive til å ta imot enda flere enn dette hvis situasjonen skulle kreve det. Når det nå er mange flyktninger i våre nærområder, mener disse medlemmer at hjelpen skal konsentreres i nærområdene, og støtter derfor ikke regjeringens forslag om mottak av 5 000 flyktninger fra andre land enn Ukraina. Ifølge svar på spørsmål 31 fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe har det hittil i 2022 kommet 830 flyktninger fra andre land. Disse medlemmer mener at i denne krisesituasjonen i Europa bør mottak av flyktninger fra andre land enn Ukraina stoppes for den resterende del av 2022.

Styrke matproduksjonen

Disse medlemmer viser til at krigen i Ukraina rammer verdens matproduksjon. Både Ukraina og Russ-

land er store produsenter av korn, og denne situasjonen bidrar til sterkt økende priser på mat og kan øke faren for matvaremangel i verden. I en slik situasjon er det viktig at Norge bidrar til å øke produksjonen særlig av korn. Disse medlemmer viser til at norske bønder er avhengig av forutsigbare rammevilkår for å kunne øke matproduksjonen, og disse medlemmer forventer at regjeringen legger opp til ekstraordinære tiltak for å sikre økt matkornproduksjon i Norge. Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til representantforslag fra representanter fra Fremskrittspartiet, Dokument 8:132 S (2021–2022), jf. Innst. 235 S (2021–2022), om å styrke matsikkerheten i Norge gjennom økt matkornproduksjon som følge av krigen i Ukraina:

«1. Stortinget ber regjeringen raskt gjennomføre ekstraordinære tiltak for å stimulere til økt matkornproduksjon i Norge, herunder økning i kornpris til bøndene og kompensasjon for økte gjødsel- og energipriser.

2. Stortinget ber regjeringen vurdere en risikoavlastningsordning slik at bøndene sår matkorn og får økonomi i produksjonen selv om avlingene ikke blir av matkvalitet.»

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at en stor andel av de ukrainske flyktningene vil ha forholdsvis snarlig behov for helsehjelp til oppfølging av kroniske sykdommer, fornyelse av resepter på faste medisiner, prevensjon og alminnelige helseproblemer i tillegg til helseproblemer relatert til krig og flukt. Det må også regnes inn et visst etterslep på grunn av situasjonen i hjemlandet. Disse medlemmer vil peke på flere utfordringer knyttet til dette. Fram til flyktningene har fått d-nummer, har de ikke rett på helsehjelp ut over akutt hjelp. Per nå kan det ta opptil fire uker å få d-nummer. Tilgang til fastlegeordningen får flyktninger først når de er bosatt i en kommune. Fram til det må de henvende seg til legevakten som i utgangspunktet kun skal håndtere akutte tilstander. Disse medlemmer peker på at med disse pasientene vil legearbeidet ofte være krevende fordi tidligere resepter og journaler ikke er tilgjengelige, eller om de er tilgjengelige, er skrevet med kyrillisk alfabet. Å sikre riktig oppfølging av disse pasientene vil kreve utredning og dokumentasjon ut over hva legevakten har rammer til å gjennomføre.

Disse medlemmer mener derfor at det bør opprettes interkommunale samarbeid der allmennlege frikjøpes én eller flere dager per uke i en overgangsperiode for å ta unna konsultasjonene for nyankomne flyktninger i kommunene – både dem som mangler d-nummer, og dem som ennå ikke har fått tilgang til fastlegeordningen. Klinikken kan for eksempel lokaliseres på legevaktkontorer. Mange kommuner har gode erfaringer med opprettelse av ad hoc-klinikker for luftveisin-

feksjoner under koronapandemien som kan være modell for dette arbeidet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen anmode kommunene om å opprette midlertidige kommunale eller interkommunale klinikker for å sikre flyktninger tilgang til helsehjelp fra ankomst til de er bosatt i kommunene og blitt tildelt fastlege.»

Komiteens medlem fra Rødt ser et akutt behov for å styrke den norske forsvarsevnen i møte med Russlands folkerettsstridige og brutale angrepskrig i Ukraina. Dette medlem viser til at Forsvaret over flere år, blant annet i landmaktutredningen og Forsvarssjefens fagmilitære råd, har identifisert kritiske svakheter i Forsvaret, særlig innen bemanning, beredskap og materiell. Dette medlem ønsker å ruste opp disse områdene ut over det regjeringen legger opp til i den framlagte proposisjonen, i stedet for å lappe på bristende forsvarsevne med økt mottak av utenlandske styrker, og viser til egne merknader under kapittelet for Forsvarsdepartementet under.

Dette medlem viser til at regjeringen i proposisjonen skriver at økt satsing på forsvar og beredskap i framtiden vil måtte gå på bekostning av andre poster på statsbudsjettet. Dette medlem vil i den forbindelse minne om at de aller rikeste i Norge har økt formuene sine i rekordfart de siste årene, og mange store selskaper, blant annet innen dagligvarebransjen, rapporterer om rekordoverskudd. Det samlede skattenivået har de siste to tiårene blitt redusert med flere titalls milliarder kroner. Det er dermed fullt mulig å skape et økonomisk handlingsrom for å styrke forsvar og sivil beredskap uten å kutte i velferdstjenestene.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer at regningen for økte kostnader som følge av krigen i Ukraina dekkes inn på en rettferdig måte, som gjennom økt skatt på selskapsoverskudd og aksjeutbytte og mer progressiv beskatning av høye inntekter og av store formuer.»

Dette medlem viser til at mye av prisøkningen i Norge skyldes globale forhold på tilbudssiden, og ikke at det er full kapasitetsutnyttelse i norsk økonomi. Det norske arbeidsmarkedet har styrket seg etter koronapandemien, men fortsatt står titusenvise av nordmenn utenfor arbeidsmarkedet. Videre viser dette medlem til Rødts alternative statsbudsjett for 2022 der det ble foreslått flere skatteskjerpelser. Dersom det gis signaler om framtidige skatteøkninger, vil det ha en avkjølende effekt på aktivitet i økonomien, også på kort sikt.

Dette medlem mener at det ikke er en motsetning mellom å ta imot flyktninger fra Ukraina på en god måte og å innføre tiltak som skjermer vanlige husholdninger mot deler av prisøkningen som følge av krigen i Ukraina. Fellesskapet har et ansvar for å ta imot dem som flykter fra krig, og for å ruste opp den sivile og militære beredskapen i urolige tider. Men fellesskapet har også et ansvar for alle dem som nå opplever at familiebudsjetten ikke går opp fordi viktige varer og tjenester blir dyrere. Dette medlem foreslår derfor å utvide krisepakken til å inkludere tiltak som demper prisøkningen her hjemme. Tiltakene gjelder for mai og juni, og dette medlem har en forventning om at regjeringen kommer med tiltak mot de økende prisene i revidert nasjonalbudsjett som skal gjelde fra juli.

Dette medlem viser til at drivstoffavgiftene har økt kraftig i etterkant av invasjonen av Ukraina, og at den voldsomme prisveksten rammer husholdninger og næringsliv hardt. For å kompensere for de høye prisene foreslår dette medlem et midlertidig kutt i veibruksavgiften på bensin og diesel samt grunnavgiften på mineralolje.

Dette medlem viser også til at prisene på matvarer er økende. Prisøkning på nødvendighetsgoder rammer særlig dem som har minst fra før, og det er fellesskapets ansvar å bidra til å hjelpe husholdningene som sliter som følge av prisstigningen. Dette medlem viser til Senterpartiets budsjetthefte for 2021, der partiet foreslår reduksjon i matmomsen med begrunnelse i at tiltaket vil utgjøre en betydelig forskjell i et stramt familiebudsjett i en tid der mange har fått redusert inntekt. Dette medlem er enig i at et slikt avgiftskutt vil gi et viktig bidrag til barnefamilier, og foreslår derfor å halvere matmomsen i mai og juni.

Dette medlem mener at prisstigningen rammer bredt, og at reduserte kollektivtrafikkpriser vil bidra til å redusere husholdningenes utgifter. Et slikt tiltak vil også sikre at det er økonomiske incentiver til å reise kollektivt for dem som har mulighet til det. Dette medlem foreslår derfor å øke bevilgningene til samferdsel og fylkeskommunene slik at billettprisene i kollektivtrafikken kan halveres.

Dette medlem viser til at SSB nylig la fram tall som viste at andelen barn under 6 år som vokser opp i lavinntektsfamilier, har blitt litt redusert, mens den har økt litt for de eldste barna, noe som henger sammen med at barnetrygden er vesentlig lavere for de eldste barna. En husholdning med eldre barn har minst like store utgifter som familier med små barn, og de økende prisene svekker husholdningenes kjøpekraft. Prisstigningen kan føre til at flere barn må vokse opp i fattigdom og for eksempel ikke får mulighet til å delta i fritidsaktiviteter og på kulturtilbud sammen med sine jevnaldrende. Dette medlem viser til at departementet i svar på budsjettspørsmål 15 fra Rødts fraksjon

opplyser at det ikke er praktisk gjennomførbart å øke barnetrygden med det første, noe som er beklagelig. Dette medlem mener derfor det er behov for økte bevilgninger for å avhjelpe situasjonen for fattige barnefamilier, og viser til at Røde Kors melder om rekordmange deltakere på deres ferietilbud i påskeferien og om sto-

re behov over hele landet. Dette medlem foreslår å øke bevilgningen til organisasjoner som har ferietilbud, med 50 mill. kroner, slik at man allerede nå kan planlegge for å oppskalere sommerens tilbud.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60 Innbyggertilskudd, økes med fra kr 40 129 892 000 til kr 40 799 892 000	670 000 000
846	Familie- og oppveksttiltak	
	61 Tilskudd til inkludering av barn og unge, kan nyttes under post 71, økes med fra kr 657 489 000 til kr 707 489 000	50 000 000
1352	Jernbanedirektoratet	
	70 Kjøp av persontransport med tog, kan overføres, kan nyttes under post 71, økes med fra kr 4 981 300 000 til kr 5 561 300 000»	580 000 000

Styrke voldsutsattes sikkerhet i Norge

Dette medlem viser til innspill fra Kriesentersekretariatet om en ønsket krisepakke for å øke kapasitet og bemanning på kriesentrene i møte med den ekstraordinære flyktningsituasjonen. Norske medier melder om at systematisk voldtekt av kvinner blir brukt som våpen i krigføringen i Ukraina, det er rapportert om at menneskesmuglere oppsøker kvinner ved asylmottak, og politiet i Norge er bekymret for at ukrainske kvinner kan bli utnyttet i Norge. Dette medlem er dypt bekymret for at kriesentrene ikke er rustet til å takle en potensiell økning av arbeidsoppgaver som følge av flyktningmottaket. Kriesentersekretariatet har meldt om et behov for 50 mill. kroner for å få kriesen-

tertilbudet opp på det sekretariatslederen kaller et for-svarlig nivå. Sett i lys av flere saker de siste årene om at kriesentertilbudet flere steder står i fare for å bli redusert eller i verste fall avvirket, mener dette medlem at dette er en liten pris å betale for å styrke voldsutsattes sikkerhet i Norge. Dette medlem mener kriesentrene må anerkjennes som en del av beredskapen i Norge. Dette medlem vil også understreke viktigheten av utstrakt og oppsøkende informasjonsarbeid rettet mot ukrainske kvinner i mottak og i private hjem som uttrykt blant annet av JURK.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
840	Tiltak mot vold og overgrep	
	70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og post 61 og kap. 858, post 1, økes med fra kr 145 912 000 til kr 195 912 000»	50 000 000

Kompensasjon for kunstgjødselpriser

Dette medlem viser til at krigen i Ukraina har gjort vinterens priskriser på strøm, drivstoff, kraftfôr og kunstgjødsel enda verre. Bønder over hele landet sliter med likviditeten og vurderer å legge ned driften. Rekordmange ber om takst på gården og melder dyrene til slakt. Skal vi sikre norsk matsikkerhet, har vi ikke et eneste bruk å miste. Etter at prisen på kunstgjødsel steg med ca. 35,5 pst. til 5,31 kr/kg, avtalte partene i jordbruksoppgjøret gjennom tilleggsforhandlinger i okto-

ber en kompensasjon på 527 mill. kroner. Siden den gang har imidlertid prisen på kunstgjødsel steget svært mye. Dette medlem viser til tall fra Nationen som anslår at den årlige gjødselkostnaden i landbruket trolig har økt fra 1,7 mrd. til 4,5 mrd. kroner per år.

Dette medlem foreslår derfor at det settes av midler som sikrer at bøndene får kjøpt inn kunstgjødsel til våronna. Støtten må utbetales så raskt som mulig til trengende bønder, og det er ikke tid til å vente til jordbruksoppgjøret er ferdig.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	74 Direkte tilskudd, kan overføres, økes med fra kr 10 636 700 000 til kr 10 736 700 000»	100 000 000

Dette medlem viser til egne merknader og forslag under de ulike kapitlene under.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at den nye sikkerhetssituasjon i Europa betyr at Norge må styrke nasjonalt forsvar og beredskap. Men vi må også bidra med støtte der krigen faktisk foregår, nemlig i Ukraina. Dette medlem mener det er behov for eks-

traordinære midler til Ukraina, slik Norge har blitt bedt om ved gjentatte anledninger. Dette er heller ikke bevilgninger som vil påvirke den økende pressituasjonen i norsk økonomi. Dette medlem foreslår derfor å støtte Ukraina gjennom European Peace Facility (EPF), EUs initiativ for å bidra med pengestøtte til Ukrainas forsvar.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1700	Forsvarsdepartementet	
	79 (NY) Tilskudd til EUs Peace Facility (EPF) bevilges med fra kr 0 til kr 1 000 000 000»	1 000 000 000

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett fremme forslag om halvering av kollektivprisene ut året for å bidra til redusert forbruk av fossil energi.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti fordømmer Russlands invasjon av Ukraina og understreker at Norge må støtte Ukraina på mange ulike måter, også når det måtte ha kostnader for oss selv. Dette medlem viser til at regjeringen har foreslått flere gode tiltak i denne proposjonen som dette medlem støtter. Dette medlem mener bl.a. det også er avgjørende å sende et tydelig signal om at Norge umiddelbart vil legge forhandlingene om en handelsavtale med Kina på is dersom Kina støtter Russland militært i Ukraina-krigen, jf. Dokument 8:164 S (2021–2022) fremmet av stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bolstad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad.

Dette medlem viser til at det generelt er grunn til å holde igjen på samlet oljepengebruk for å unngå unødig høy prisvekst og høy rente. Dette medlem understreker samtidig at effekten av pengebruken på prisveksten avhenger av hva pengene brukes til.

Dette medlem mener at økte flyktningutgifter i Norge ikke skal finansieres av kutt i bistanden til verdens fattige. Mange fattige land står i en svært vanskelig økonomisk situasjon med økende sosial nød og uro som følge av kraftig økte priser på mat og energi. Samti-

dig har Norge fått ekstraordinært store oljeinntekter i år pga. krigen og de høye olje- og gassprisene. Dette medlem viser til at standpunktet om ikke å kutte i øvrig bistand for å finansiere flyktningmottak i Norge ikke vil påvirke prisveksten her hjemme, fordi disse bistandsmidlene brukes i fattige land og ikke i Norge.

Dette medlem viser til at et stort antall sårbare kvinner og barn er på flukt i Europa på grunn av krigen i Ukraina. De står nå i fare for å bli utnyttet av kriminelle miljøer som driver med menneskehandel. Disse miljøene opererer også i Norge. Dette medlem anser at innsatsen for å forhindre at sårbare mennesker utnyttes i menneskehandel, må forsterkes. Dette medlem viser til at slike saker ofte er komplekse, og at det er krevende å få kriminelle dømt for menneskehandel. Derfor er det avgjørende at politiet bygger opp sterke kompetansemiljøer i alle politidistrikt som skal dedikeres til arbeid mot menneskehandel. Dette medlem foreslår derfor at det bevilges 30 mill. kroner til arbeidet med å bygge opp dedikerte etterforskningsteam mot menneskehandel i alle politidistrikt.

Dette medlem vil også foreslå å dempe de usosiale utslagene av kraftig økte drivstoffpriser her i landet, særlig for folk og bedrifter utenfor de store byene som er avhengig av bil og veitransport. Dette medlem mener at man gjør klimakampen en bjørnetjeneste om det ikke gjøres noe i en slik situasjon.

Dette medlem foreslår en midlertidig fjerning av veibruksavgiften frem til 30. juni, som vil redusere pum-

peprisen med om lag 6 kroner for bensin og 4 kroner for diesel. Dessuten vil dette medlem foreslå en midlertidig fjerning av grunnavgiften på mineralolje, eller såkalt anleggsdiesel, som traktorer og anleggsmaskiner bruker. Land som Sverige, Frankrike, Italia og Irland har tatt grep mot de høye drivstoffprisene. Det kan også Norge gjøre.

Dette medlem viser til at provenytapet som følge av disse avgiftslettelsene på drivstoff er på om lag 2,5 mrd. kroner. Dette medlem vil dekke inn dette tapet i revidert nasjonalbudsjett, slik at oljepengebruken som følge av disse lettelsene ikke øker. Dermed vil heller ikke prisveksten tilta som følge av dette, snarere tvert imot. Dette medlem vil komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med forslag om forlengelse av avgiftslettelsen dersom det er grunnlag for det.

2. Forslag under det enkelte departement

2.1 Kunnskapsdepartementet

KAP. 225 TILTAK I GRUNNOPPLÆRINGEN

Post 64 Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge

Sammendrag

Det foreslås å øke bevilgningen med 86,5 mill. kroner som følge av høyere anslag for antall elever som utløser tilskudd. Det økte anslaget skyldes flyktninger fra krigen i Ukraina. Tilskuddet utbetales etterskuddsvis, og bevilgningen i 2022 gjelder opplæring i skoleåret 2021–22.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 226 KVALITETSUTVIKLING I

GRUNNOPPLÆRINGEN

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Sammendrag

Tilskudd til utvikling og oversettelse av læremidler og pedagogisk barnehagemateriell på ukrainsk

For å kunne tilby barn, unge og voksne et godt utdanningstilbud i Norge er det viktig å ha gode læremidler, spesielt knyttet til morsmålundervisning, norskopplæring, samfunnsfag og tospråklig opplæring i fag. I dag er det nesten ingen læremidler i tråd med norske læreplaner og rammeplaner på ukrainsk. Det foreslås derfor 40 mill. kroner til en tilskuddsordning for læremidler og pedagogisk barnehagemateriell på ukrainsk for barn, unge og voksne.

Styrking av nettbaserte ressurser og fjernundervisning tilpasset ukrainske flyktninger

Det foreslås 10 mill. kroner til Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) ved OsloMet for å tilpasse og styrke tilbudet til ukrainske barn, unge og voksne. Innenfor bevilgningen skal senteret kunne etablere fjernundervisningstilbud gjennom f.eks. digilær.no etter behov. I tillegg skal senteret utvikle ressurser og tilbud i digitale ressurser som morsmål.no, skolekassa.no, LEXIN (ordbok med lyd) og bildetema (bilde, lyd, tekst). Bevilgningen vil også legge til rette for at NAFO kan støtte kommuner, fylkeskommuner og ansatte i skole, barnehage og SFO som skal gi tilbud til ukrainske flyktninger.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 50 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 260 UNIVERSITETER OG HØYSKOLER

Post 50 Statlige universiteter og høyskoler

Sammendrag

Studietilbøyeligheten i Ukraina er høy, og mange av flyktningene som kommer, vil være i en alder der de normalt ville ønsket å starte eller fortsette et høyere utdanningsløp. For å kunne gi flyktningene tilbud om å starte eller fortsette høyere utdanning i Norge, og uten at det skal føre til lengre kø av kvalifiserte norske søkere fra høsten 2022, er det behov for å midlertidig øke utdanningskapasiteten ved universitetene og høyskolene. Som følge av flyktningestrømmen fra Ukraina foreslås det å øke bevilgningen med 47,8 mill. kroner, tilsvarende et opptak av om lag 1 000 studenter fra høsten 2022. Den økte kapasiteten er rettet mot flyktninger fra Ukraina. Midlene kan tildeles både statlige og private universiteter og høyskoler. Midlene vil bli tildelt som fireårige plasser i kategori D, som gir institusjonene fleksibilitet til å tilpasse tilbud etter faktisk etterspørsel. Økningen er midlertidig og skal fases ut i tråd med normal studieprogresjon eller dersom studieplassene ikke blir brukt. I tillegg kommer utgifter til utdanningsstøtte på kap. 2410.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 2410 STATENS LÅNEKASSE FOR UTDANNING**Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, *overslagsbevilgning*****Sammendrag**

Det foreslås å øke bevilgningen med 16 mill. kroner som følge av forslag om 1 000 nye studieplasser i høyere utdanning, jf. omtale under kap. 260 post 50.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 72 Rentestøtte, *overslagsbevilgning***Sammendrag**

Det foreslås å øke bevilgningen med 208 000 kroner som følge av forslag om 1 000 nye studieplasser i høyere utdanning, jf. omtale under kap. 260 post 50.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 90 Økt lån og rentegjeld, *overslagsbevilgning***Sammendrag**

Det foreslås å øke bevilgningen med 50,3 mill. kroner som følge av forslag om 1 000 nye studieplasser i høyere utdanning, jf. omtale under kap. 260 post 50.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 5617 RENTER FRA STATENS LÅNEKASSE FOR UTDANNING**Post 80 Renter****Sammendrag**

Det foreslås å øke bevilgningen med 208 000 kroner som følge av forslag om 1 000 nye studieplasser i høyere utdanning, jf. omtale under kap. 260 post 50.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

2.2 Kultur- og likestillingsdepartementet**KAP. 315 FRIVILLIGHETSFORMÅL****Post 78 Frivillighetstiltak****Sammendrag**

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til frivillige organisasjoner som bidrar til inkludering og integrering av nyankomne flyktninger fra

krigen i Ukraina, jf. omtale under Andre saker nedenfor. Midlene skal gå til frivillige organisasjoner som ikke mottar midler gjennom Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDis) virkemiddelapparat.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

ANDRE SAKER**Midlertidig tilskudd til frivillige organisasjoner ifb. flyktninger fra Ukraina****Sammendrag**

Frivillige organisasjoner spiller en sentral rolle i utforming av fritidsaktiviteter, møteplasser og aktivitets-tilbud i lokalsamfunnet. Mange av de som ankommer Norge fra Ukraina, er barn, som har behov for å inkluderes i aktivitet. For raskt å kunne gi et tilbud til nyankomne flyktninger, er det viktig at organisasjonene kan utvide, tilpasse eller skape nye aktiviteter lokalt og skaffe til veie nødvendig utstyr for deltakelse. Regjeringen har mottatt innspill fra flere av de frivillige organisasjonene og vurderer at det hovedsakelig er behov for å styrke kapasiteten i etablerte tilbud, fremfor å skape nye. Organisasjonene melder også at det er behov for ressurser til å organisere og gjennomføre opplæring av nye frivillige.

Regjeringen foreslår at det bevilges 50 mill. kroner som et midlertidig tilskudd til frivillige organisasjoner ifb. ankomster av fordrevne personer fra krigen i Ukraina. Formålet er å sikre økonomisk støtte til frivillige organisasjoner som bidrar til inkludering og integrering gjennom å tilby aktiviteter, møteplasser og andre tilbud. Tiltakene skal omfatte aktiviteter for voksne og barn i mottak og i lokalsamfunnene. Midlene skal fordeles til frivillige organisasjoner gjennom eksisterende virkemidler. Regjeringen foreslår at midlene fordeles på følgende måte:

- 10 mill. kroner til frivillige organisasjoners arbeid med aktiviteter for beboere i mottak, jf. omtale under Justis- og beredskapsdepartementet kap. 490 post 21.
- 30 mill. kroner til frivillige organisasjoners arbeid for flyktninger og innvandrere gjennom det eksisterende virkemiddelapparatet til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), jf. omtale under Arbeids- og inkluderingsdepartementet kap. 671 post 71.
- 10 mill. kroner til frivillige organisasjoner som ikke mottar midler gjennom IMDi virkemiddelapparat under Kultur- og likestillingsdepartementet kap. 315 post 78, jf. omtale over.

Fordelingen skal bidra til at midlene treffer bredt og omfatter frivillige aktører med ulike typer formål og aktiviteter. Det skal være enkelt å søke om og motta midler.

Noe av midlene vil kunne benyttes til administrasjon av tilskuddene.

Komiteens merknader

Komiteen tar omtalen til orientering.

Komiteens medlem fra Rødt vil understreke frivillighetens viktige rolle i den pågående ekstraordinære situasjonen og at det er positivt at det bevilges ekstraordinære midler til frivillige organisasjoner.

Dette medlem ønsker å fremheve innspillet fra Ungdom og fritid om fritidsklubbenes betydning i integrering av barn og unge i det norske samfunnet, og hvordan ungdom og voksne ved landets klubber er i gang med å planlegge aktiviteter som letter ankomsten til Ukrainske flyktninger. Dette medlem vil anmode regjeringen om å tilrettelegge for at det er mulig og enkelt for fritidsklubber å søke tilskudd til disse aktivitetene.

2.3 Justis- og beredskapsdepartementet

KAP. 400 JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Det er behov for å forbedre kommunikasjons- og samhandlingsløsninger for den nasjonale krisehåndteringen. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 14 mill. kroner til anskaffelse av 4G mobiltelefoner for høygradert kommunikasjon. De varige driftsutgiftene beløper seg til 3 mill. kroner fra og med 2023. Det vises også til omtale av tiltak for å forbedre kommunikasjons- og samhandlingsløsninger under kap. 440 Politiet og kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST).

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 70 Overføringer til private

Sammendrag

Det foreslås å øke bevilgningen med 3 mill. kroner til tilskudd til Norsk senter for informasjonssikring (NorSiS). Den foreslåtte bevilgningsøkningen skal gå til gjennomføring av en informasjonskampanje om digital sikkerhet, med det formål å øke sikkerhetsbevisstheten og kompetansen i befolkningen.

NorSiS skal planlegge og gjennomføre kampanjen i samarbeid med relevante aktører.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 440 POLITIET

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Økt kapasitet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning i Norge

Politiet og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) har behov for økt kapasitet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning i Norge. Det foreslås å bevilge totalt 57 mill. kroner fordelt på kap. 440 Politiet og kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST), hvorav 34 mill. kroner på kap. 440, post 1 Driftsutgifter, til økt bemanning og anskaffelse av utstyr til politiet og PST lokalt. Hensikten med tiltaket er å forsterke politiets og PSTs enhet for samarbeid og analyse av sammensatte trusler og kontraetterretning samt øke politiets og PSTs tilstedeværelse i Nord-Norge.

Utvidet registreringskapasitet i politiet

Økningen i antall asylsøkere medfører et behov for økt registreringskapasitet i politiet. Økt registreringskapasitet er viktig for å legge til rette for at asylsøkerne som ankommer landet, kan gå videre i asylkjeden på en effektiv måte. Det foreslås å øke bevilgningen med totalt 500 mill. kroner til stillinger, utstyr og leie av lokaler mv. Tiltaket vil gi økt registreringskapasitet ved Nasjonalt ankomstsenter i Råde og i politidistriktene. Det legges i tillegg opp til å opprette et ekstra midlertidig registreringssenter for å øke kapasiteten på Østlandet.

Omfordeling av flyktninger og evakuering av pasienter fra Ukrainas naboland

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette vil føre til økte utgifter til planlegging, bemanning og logistikkhåndtering rundt mottakelsen i Norge. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 13,4 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 440 post 1 med 547,4 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener dagens situasjonsbilde i Europa nødvendiggjør nasjonal grensekontroll, for å sikre kontroll med hvem som passerer over våre landegrenser. Disse

medlemmer viser til den strømmen av mennesker på flukt som konflikten i Ukraina har forårsaket. Ifølge UNHCR er 6,5 millioner ukrainere fordrevet i eget land, i tillegg har 3,3 millioner ukrainere flyktet fra landet. Det er følgelig tale om en betydelig strøm av mennesker gjennom Europa. Antallet asylsøknader i Norge fra ukrainske borgere nærmer seg 15 000.

Disse medlemmer vil videre vise til situasjonen under flyktningkrisen i 2015, hvor en stor strøm av migranter fra Asia og Afrika tok seg til Europa. Erfaringen fra den gang var at det i strømmen av flyktninger befant seg mange mennesker som ikke hadde tilknytning til de krigsherjede områdene i Midtøsten. Dette var dels økonomiske migranter som så situasjonen som en mulighet for et bedre liv i Europa. Men det var også terrorister som gjemte seg i menneskestrømmen, og flere av disse begikk senere terroranslag på europeisk jord. Disse medlemmer mener det på bakgrunn av disse tidligere erfaringer vil være naivt og risikofylt om vi ikke innfø-

rer nasjonal grensekontroll i dagens situasjon. Det er videre, slik disse medlemmer ser det, en rimelig forsikring med nasjonal grensekontroll frem til situasjonen igjen er oversiktlig.

Disse medlemmer vil videre vise til bekymringen norsk politi har, om at strømmen av sårbare mennesker gjennom Europa vil bli utnyttet av mennesker med onde intensjoner. Det har særlig vært pekt på bekymring rundt at tidligere overgrepsoferte norske borgere har engasjert seg i arbeidet med ukrainske barn. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at et annet viktig argument for innføring av nasjonal grensekontroll er at det gir et kontrollapparat for å fange opp kriminelles utnyttelse og misbruk av de sårbare menneskene som nå er på flukt fra et krigsherjet hjemland.

Disse medlemmer ønsker å innføre grensekontroll på et nivå slik det var under koronapandemien. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
440	Politiet	
	1 Driftsutgifter, økes med	867 388 000
	fra kr 20 894 700 000 til kr 21 762 088 000»	

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sin merknad under kapittel 1.2 i denne

innstillingen. Dette medlem fremmer følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
440	Politiet	
	1 Driftsutgifter, økes med	30 000 000
	fra kr 21 442 088 000 til kr 21 472 088 000»	

Post 25 Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning

Utvidet registreringskapasitet i politiet

Sammendrag

Bevilgningen på posten dekker blant annet variable kostnader knyttet til registrering av nye asylsøkere. Prognosen for antall asylsøkere som forventes til Norge i 2022, har økt til 35 000. Dette vil medføre økte kostnader. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 88 mill. kroner.

Omfordeling av flyktninger og evakuering av pasienter

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette vil føre til økte utgifter til ledsagelse og

registrering av ankomne. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 30,8 mill. kroner til dette.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 440 post 25 med 118,8 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Sammendrag

Det er behov for å forbedre kommunikasjons- og samhandlingsløsninger for den nasjonale krisehåndteringen. Det foreslås å øke bevilgningen med 6 mill. kroner til innkjøp av utstyr for sikker kommunikasjon i poli-

tiet, jf. omtale under kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet og kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST).

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 444 POLITIETS SIKKERHETSTJENESTE (PST)

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Økt kapasitet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning i Norge

PST har behov for å øke kapasiteten til å avdekke sammensatte trusler og etterretning. Det foreslås på denne bakgrunn å bevilge 23 mill. kroner til stillinger og utstyr i PST. Se for øvrig omtale under kap. 440 Politiet.

Vurderinger knyttet til nye asylsøkere

PST har behov for å øke kapasiteten til å bidra med nødvendige sikkerhetsmessige vurderinger knyttet til nye asylsøkere. Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner til formålet.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 444 post 1 med 28 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Sammendrag

System for analyse av data

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til et system for analyse av data. Dette vil øke PSTs kapasitet til sammenstilling og analyse av data, og bidra blant annet til å styrke PSTs situasjonsforståelse om potensiell sikkerhetstruende virksomhet. Bevilgningsbehovet for perioden 2023–2027 anslås til om lag 190 mill. kroner.

Operativt teknologisk utstyr og kommunikasjons- og samhandlingsløsninger

Det foreslås å øke bevilgningen med 70 mill. kroner til anskaffelse av operativt teknologisk utstyr og sikre kommunikasjons- og samhandlingsløsninger i PST. Anskaffelsene har som hensikt å styrke PSTs evne til å avdekke, forebygge og motvirke fremmede staters etterretningsvirksomhet i Norge.

Sikkerhetstiltak i PST

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til sikkerhetstiltak og løsninger for å øke driftssikkerheten i PST.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 444 post 45 med 90 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 451 DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Mobil befolkningsvarsling

Det foreslås 1 mill. kroner til økt bemanning i DSB for etablering av befolkningsvarsling basert på Cell Broadcast-teknologien, jf. nærmere omtale under kap. 451, post 45 og under Kommunal- og distriktsdepartementets kap. 543 post 70.

Sivilforsvaret

Det foreslås å øke bevilgningen med 41 mill. kroner for å øke operativ evne i Sivilforsvaret. Bevilgningen skal blant annet legge til rette for økt øving av de tjenestepliktige i Sivilforsvaret, og økt rekruttering for å opprettholde måltallet på 8 000 mannskaper i Sivilforsvaret.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 451 post 1 med 42 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Sammendrag

Mobil befolkningsvarsling

Det foreslås å bevilge 49 mill. kroner i 2022 til etablering av et nytt system for befolkningsvarsling basert på Cell Broadcast-teknologien, jf. også omtale under kap. 451 post 1 samt forslag under Kommunal- og distriktsdepartementets kap. 543 post 70.

Sivilforsvaret har per i dag i overkant av 1 200 operative varslingsanlegg (tyfoner) som antas å nå ut til rundt 50 pst. av befolkningen, dvs. de som oppholder seg i byer og tettbygde strøk der hvor slike anlegg er utplassert.

Cell Broadcast-teknologien er et system for umiddelbar befolkningsvarsling gjennom mobilnettene. Under forutsetning av at telefoner er påslått, vil et varsel sendt gjennom dette systemet mottas av mobiltelefoner som befinner seg i et definert område, med egen høy varslingsstone og tekst uavhengig av lydinnstillinger på telefonen. Systemet vil kunne benyttes lokalt, regionalt og nasjonalt, og kan nå hele landet på mindre enn 30 sekunder. Et slikt system vil bidra til å styrke egenberedskapen og være et betydelig løft av samfunnssikkerheten.

For å implementere befolkningsvarslingssystemet med Cell Broadcast-teknologi kreves det tilrettelegging på statens side, og i de tre mobiltilbydernes nett og systemer. I tillegg vil teknologien kreve oppgradering av programvare i mobilnettene og i mobiltelefoner.

På statens side må det blant annet anskaffes maskinvare, programvare og tjenester, herunder etableres et system med grensesnitt mot hver av de tre mobiltilbydernes for å kunne sende ut meldinger. Systemene må videre driftes etter etablering. Anskaffelsen vil gjennomføres iht. sikkerhetsloven. Systemet skal etter planen være operativt innen utløpet av 2022. Regjeringen vil komme tilbake med samlet budsjettbehov for etablering og drift av den nye løsningen i statsbudsjettet for 2023.

Sivilforsvaret

Det foreslås å øke bevilgningen med 48,8 mill. kroner for å anskaffe nødvendig utstyr til Sivilforsvaret gitt dagens mannskapsstyrke, i tillegg til å anskaffe nytt og moderne utstyr.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 451 post 45 med 97,8 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 453 SIVIL KLARERINGSMYNDIGHET

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Sikkerhetssituasjonen medfører at flere virksomheter enn tidligere har fått behov for å kunne motta sikkerhetsgradert informasjon for å sikre egen kjernevirksomhet, og gjennom dette ivareta samfunnskritiske funksjoner. Sivil klareringsmyndighet (SKM) mottar derfor flere anmodninger om sikkerhetsklarering enn tidligere. Samtidig er SKMs kapasitet utfordret som følge av innføring av klareringsnivåene «adgangsklarering» og «utvidet adgangsklarering». Det er også usikkert når effektene av SKMs prosjekt for digitalisering av behandlin-

gen av klareringssaker vil inntre for fullt. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 5 mill. kroner i 2022 til økt bemanning for å øke SKMs saksbehandlingskapasitet. Tiltaket forventes blant annet å redusere risiko for innsidere i tjeneste for utenlandsk etterretning.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 455 REDNINGSTJENESTEN

Post 71 Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten

Sammendrag

De frivillige er helt nødvendige for å redde liv over hele landet. Det foreslås å øke tilskuddet til de frivillige organisasjonene i redningstjenesten med 10,2 mill. kroner, for å dekke årlige drifts- og abonnementskostander for 2 000 nye Nødnett-terminaler. Støtte til drift av nye Nødnett-terminaler er viktig for at en sentral del av redningstjenesten skal kunne bidra effektivt i søk- og redningsaksjoner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 457 NASJONAL SIKKERHETSMYNDIGHET

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Nasjonalt cybersikkerhetssenter

Sammensatte virkemidler brukes stadig oftere i internasjonale konflikter, og digitale angrep er en sentral del av verktøyboksen til fremmede stater. Siden 2019 har Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) sett en tredobling i antallet cyberhendelser som får alvorlige konsekvenser for virksomheter i Norge. Regjeringen vil derfor styrke NSMs evne til å forbedre den digitale sikkerheten, og foreslår å øke NSMs driftsbevilgning for å øke antall stillinger i nasjonalt cybersikkerhetssenter. Tiltaket skal forbedre evnen til koordinering og hendelses-håndtering, herunder analysefunksjon og praktisk bistand til rammede virksomheter.

Varslingssystem for digital infrastruktur

Varslingssystem for digital infrastruktur (VDI) består av et nettverk av sensorer som utplasseres hos utvalgte offentlige og private virksomheter som har kritisk infrastruktur. Sensorene samler inn data som gjør det mulig for NSM å oppdage, verifisere og varsle om koordinerte og alvorlige dataangrep. Sensorene fungerer som en «digital innbruddsalarm» for å oppdage digitale angrep. For å øke effekten av systemet foreslås det å øke antallet virksomheter som deltar i VDI og å øke analyse-

kapasiteten for å håndtere økt informasjonsmengde. Det foreslås også midler for tilrettelegging for bruk av graderte systemer, jf. omtale under post 45, og å fjerne deltakerkontingenten for private virksomheter, jf. omtale under kap. 3457 post 1.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 28,3 mill. kroner i 2022.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Sammendrag

Varslingssystem for digital infrastruktur

Som del av forslaget om å utvide deltakelsen i varslingssystem for digital infrastruktur (VDI) foreslås det 17 mill. kroner til investeringer i teknisk utstyr, blant annet for å tilrettelegge for bruk av graderte systemer i VDI, jf. omtale under post 1.

Myndighetsportal og støtteverktøy for digital sikkerhet

Det foreslås å utvikle en felles digital myndighetsportal som inngangsport for f.eks. den enkelte innbygger, små og mellomstore virksomheter, kommuner, eiere av kritisk infrastruktur og myndigheter, slik at alle får ensartede råd tilpasset sin målgruppe, uten at det forutsettes kunnskap om roller og ansvar, innenfor det digitale sikkerhetsområdet.

Det foreslås videre å utvikle et støtteverktøy for digital sikkerhet som tilbys alle norske virksomheter. Verktøyet skal bidra til et systematisk arbeid med digital sikkerhet hos virksomhetene, herunder gjøre det lettere å evaluere hvor langt arbeidet med digital sikkerhet i egne systemer er kommet. Det foreslås 7 mill. kroner til utvikling av myndighetsportal og støtteverktøy for digital sikkerhet i 2022.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 457 post 45 med 24 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 3457 NASJONAL SIKKERHETSMYNDIGHET

Post 1 Inntekter

Sammendrag

Private selskaper som regnes som en del av kritisk infrastruktur i Norge, deltar i VDI, og betaler en årlig del-

takerkontingent. Deltakelse er i utgangspunktet frivillig, men det er sentralt for vurderingen av det nasjonale risikobildet at viktige virksomheter som ivaretar norsk digital infrastruktur deltar. For å legge til rette for en deltakelse som gir en god nok oversikt over det nasjonale risikobildet, foreslår regjeringen at staten overtar finansieringen, slik at deltakerkontingenten for private virksomheter faller bort.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 9,7 mill. kroner som følge av dette.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 480 SVALBARDBUDSJETTET

Post 50 Tilskudd

Sammendrag

Ny grenselov ble vedtatt av Stortinget i 2018. Loven kan gis anvendelse for Svalbard ved forskrift, med nødvendige tilpasninger og særregler. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 8 mill. kroner for å innføre kontroll på Svalbard av reisende til og fra øygruppen («personkontroll») i forbindelse med ikrafttredelse av grenseloven og ny grenseforskrift. Ved innføring skal det gjennomføres sporadiske kontroller med hjemmel i ny forskrift om kontroll med reisende til og fra Svalbard.

Personkontrollen skal blant annet bidra til å hindre grensekryssende kriminalitet i samsvar med grenselovens formål, ivareta offentlig orden og andre nasjonale behov samt sikre håndheving av internasjonale forpliktelser. Sysselmesteren vil være kontrollmyndighet, etter mønster fra politiets grensekontroll på fastlandet. Bevilgningen skal gå til utstyrs- og datasystemanskaffelser og stillinger hos Sysselmesteren. Midlene plasseres på svalbardbudsjettets kap. 5 Sysselmesteren, post 1 Driftsutgifter.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 490 UTLENDINGSDIREKTORATET

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Økt kapasitet for å håndtere økte asylkomster

De høye ankomstene av fordrevne fra Ukraina innebærer betydelig økt oppgavetilfang i Utlendingsdirektoratet (UDI). Regjeringen foreslår at kapasiteten i UDI økes for å håndtere situasjonen.

Det er behov for betydelig flere stillinger for å håndtere oppgaver knyttet til opprettelse og oppfølging av nye asylmottak og akuttinnkvarteringsløsninger. Det er videre behov for en del støttetjenester som økonomi-

håndtering, HR og kommunikasjon (bl.a. informasjon og veiledning på ukrainsk). Det er også behov for økte midler til anskaffelse av rådgivning, tilpasning av IKT-løsninger og produksjon av oppholdskort.

Det foreslås en bevilgningsøkning på 150 mill. kroner knyttet til dette.

Omfordeling av flyktninger og evakuering av pasienter

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i Ukrainas nærområder, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Det vil være behov for 1,7 mill. kroner i økt bevilgning til administrative ressurser for å håndtere dette.

Det foreslås samlet å øke bevilgningen på posten med 151,7 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak

Sammendrag

Bevilgningen på posten skal dekke statens utgifter til drift av asylmottak.

Prognosene for antall asylsøkere har økt fra 3 000 til 35 000. Situasjonen gjør det nødvendig å ta i bruk dyrere mottaksløsninger som akuttinnkvartering og andre midlertidige løsninger. Det er også behov for å etablere flere midlertidige helseavtaler med kommuner om tuberkuloseundersøkelser og innledende helsesjekk, da kapasiteten til dette ved Nasjonalt ankomstsenter i Råde kommune ikke er tilstrekkelig. Som følge av dette foreslås det å øke bevilgningen med 2 669,6 mill. kroner. Av dette gjelder 10 mill. kroner frivillige organisasjoners arbeid med aktiviteter for beboere i mottak. Det vises til nærmere omtale av midlertidige tilskudd til frivillige organisasjoner i kapittel 2.2 Kultur- og likestillingsdepartementet.

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling, samt deres nærmeste pårørende. Dette er tiltak som medfører behov for å øke bevilgningen med 1 441,1 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 4 110,7 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser videre til bevilgningen under Justis- og beredskapsdepartementet, kap. 490 post 21, hvor det er satt av 10 mill. kroner til

aktiviteter på asylmottak. Dette medlem vil understreke viktigheten av at tildeling av disse midlene skjer på en slik måte at de ikke kan tas ut i profitt av leverandører av asyltjenester.

Post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak

Sammendrag

Vertskommunetilskuddet skal dekke vertskommunenes gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av mottak i kommunen. Som følge av økte prognoser for antall beboere i mottak foreslås det å øke bevilgningen med 724,8 mill. kroner.

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette er tiltak som fører til behov for å øke bevilgningen med 111,0 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 835,8 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 70 Stønader til beboere i asylmottak

Sammendrag

Bevilgningen på posten skal dekke utgiftene til stønadsordningen for beboere i mottak. Som følge av økte prognoser for antall beboere i mottak foreslås det å øke bevilgningen med 246,5 mill. kroner.

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette er tiltak som fører til behov for å øke bevilgningen med 74,2 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 320,7 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, kan overføres

Sammendrag

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette vil føre til økte utgifter til transport av flyktninger til Norge. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 26,3 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

ANDRE SAKER

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Sammendrag

Behovet for innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse i Norge, kan bli større enn det bevilgningsforslagene i denne proposisjonen legger til rette for. Regjeringen foreslår at Stortinget samtykker til at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov og forpliktelser utover 2022, jf. forslag til romertallsvedtak. Det foreslås at summen av overskridelser på kap. 440 post 25 og kap. 490 postene 21, 60 og 70 ikke kan overstige 5 mrd. kroner i 2022, og at forpliktelsene utover 2022 ikke kan overstige 5 mrd. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til romertallsvedtak VI.

Overføring til Norge av personer fordrevet fra Ukraina

Sammendrag

Krigen i Ukraina kan gjøre det aktuelt å overføre flere personer som er fordrevet fra Ukraina til Norge enn det bevilgningsforslagene i denne proposisjonen legger til rette for. Regjeringen foreslår at Stortinget samtykker til at Justis- og beredskapsdepartementet, gjennom europeisk koordinering eller i særskilte tilfeller ved unilaterale initiativ, kan overføre personer fordrevet fra Ukraina til Norge og overskride bevilgningene på kap. 440 post 1, kap. 444 post 1 og kap. 490 postene 1, 21, 60, 70 og 75 innenfor en samlet ramme på 2 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Ved behov, og etter en nærmere vurdering, foreslås det at deler av fullmaktsrammen kan omfordeles til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som da kan overskride bevilgningene under kap. 670 post 1, kap. 671 postene 60 og 61 og kap. 672 postene 60 og 61 innenfor rammen som er omfordelt.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til romertallsvedtak VII.

2.4 Kommunal- og distriktsdepartementet

KAP. 540 DIGITALISERINGS-DIREKTORATET

Post 23 Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, *kan overføres*

Sammendrag

Offentlige tjenester i Norge er i svært høy grad digitalisert. Dette forenkler saksbehandling og tjenesteyting for befolkningen, i tillegg til at det letter presset på offentlige organer og helsetjenesten. For å kunne få tilgang til flesteparten av offentlige digitale tjenester, er man avhengig av en elektronisk ID (eID).

Dersom flyktninger som ankommer Norge, raskt kan bli digitale brukere, kan det redusere ressursbehovet for tjenester som ellers må utføres ved fysisk oppmøte.

Det foreslås å bevilge 26 mill. kroner i 2022 til å etablere et opplegg for utstedelse av eID til flyktninger fra Ukraina. Opplegget skal bidra til at flyktninger kan få en eID på høyt sikkerhetsnivå, noe som er nødvendig for tilgang til blant annet helsetjenester.

Digitaliseringsdirektoratet skal forvalte midlene.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 541 IT- OG EKOMPOLITIKK

Post 22 Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken, *kan overføres, kan nyttes under postene 61 og 70*

Sammendrag

Risikoen for cyberangrep mot norske virksomheter har økt som følge av Russlands invasjon av Ukraina. Erfaringer fra flere målrettede angrep i 2020 og 2021 tilsier at det er et særskilt behov for å styrke den digitale sikkerheten i kommunal forvaltning. Dette handler bl.a. om å motvirke datainnbrudd, unngå løsepengevirus og opprettholde tilgjengeligheten til kommunens datasystemer. I utgangspunktet er dette et virksomhetsansvar, men en del kommuner – spesielt de små og mellomstore – har faglige og økonomiske utfordringer med å ivareta dette ansvaret.

Det foreslås å øke bevilgningen med 40 mill. kroner i 2022 for å legge til rette for at kommunene kan knytte seg til et cybersikkerhetssamarbeid (CERT eller tilsvarende). Målet med tiltaket er å øke kommunenes evne til å oppdage, forebygge og håndtere digitale angrep. Innretningen må avklares nærmere med berørte aktører. Flere alternativer kan være aktuelle, herunder å utvide kapasiteten i en eksisterende CERT, eller etablering av en ny kapasitet.

For det tilfellet at det blir aktuelt å benytte en andel av midlene til forebygging og håndtering av digitale hendelser, jf. omtale under post 61, foreslås det at post 22 tilføyes stikkordet «*kan nyttes under post 61*» i 2022.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 61 (Ny) Forebygging og håndtering av digitale hendelser, *kan nyttes under post 22*

Sammendrag

Det foreslås å opprette en ordning for å styrke kommunenes kompetanse og kapasitet til å forebygge og håndtere digitale hendelser, med en ramme på 10 mill. kroner. Målet med bevilgningen er å bidra til en rask økning i kommunenes evne til å oppdage, forebygge og håndtere digitale angrep.

Kommunal- og distriktsdepartementet vil ha dialog med kommunesektorens interesseorganisasjon (KS) om utforming av ordningen. Regjeringen vil vurdere innretning av ordningen nærmere, og orientere Stortinget på egnet måte.

For det tilfellet at det blir aktuelt å benytte en andel av midlene til å legge til rette for at kommunene kan knytte seg til et cybersikkerhetssamarbeid (CERT eller tilsvarende), jf. omtale under post 22, foreslås det at post 61 tilføyes stikkordet «*kan nyttes under post 22*».

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 543 NASJONAL

KOMMUNIKASJONSMYNDIGHET

Post 70 Telesikkerhet og -beredskap, *kan overføres*

Sammendrag

Forsterket reservesatellittsamband mellom Svalbard og fastlandet

Regjeringen foreslår å oppgradere reservesatellittsambandet for kommunikasjon i Longyearbyen og mellom Svalbard og fastlandet, og på denne måten øke redundansen ved eventuelle brudd på den tosegmenterte fiberkabelen mellom Svalbard og fastlandet. Det foreslås å øke bevilgningen for å oppgradere dagens reserve-løsning til 4G-dekning i Longyearbyen for alle de tre norske mobiloperatørene. Dette vil sikre både taletjenester for en større gruppe brukere og muligheter for databasert kommunikasjon, og øke beredskapen vesentlig. Løsningen skal i utgangspunktet etableres for tre år, før en ny vurdering av situasjonen må gjøres.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal forvalte midlene i henhold til normale prosedyrer for bevilgning

ger over posten. Det foreslås å bevilge 5 mill. kroner i 2022.

Mobil befolkningsvarsling

Cell Broadcast er en teknologi som kan leveres over mobilnettene, og innebærer at en melding kringkastes innenfor et geografisk område, med mulighet for lokal, regional eller nasjonal varsling. Kringkastingen vil gi rask utsending av meldinger nasjonalt, på få sekunder. Siden meldingen blir kringkastet, vil den nå raskt frem til mobiltelefonene. Meldingen vil komme frem også når det er stor trafikk i mobilnettene, noe som ofte er tilfellet ved større hendelser.

Kostnadene for implementering av systemet for de tre mobilnett-tilbyderne inkluderer nødvendige oppgraderinger, investeringer, testing og implementering av Cell Broadcast Centre.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 50 mill. kroner i 2022.

Oppsummering

Samlet innebærer de foreslåtte endringene at bevilgningen økes med 55 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 553 REGIONAL- OG DISTRIKTSUTVIKLING

Post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Sammendrag

Målet med bevilgningen på posten er å mobilisere bedrifter til innovasjon, omstilling og utvikling og bidra til økt verdiskaping, sysselsetting og nyskaping i regionene. Bevilgningen skal gi små og mellomstore bedrifter tilgang til risikokapital, rådgivning og kompetansetjenester. Fylkeskommunene har i 2022 mottatt 717,2 mill. kroner, hvorav Troms og Finnmark fylkeskommune mottok 111,6 mill. kroner.

Regjeringen foreslår en økning på 50 mill. kroner i bevilgningene til Troms og Finnmark fylkeskommune. Øst-Finnmark er hardt rammet av sanksjonene som følge av Russlands krigføring i Ukraina. Bevilgningen skal bidra til utvikling og omstilling av næringslivet i Øst-Finnmark.

Midlene skal gå til relevante tiltak i kommunene Vardø, Vadsø, Lebesby, Gamvik, Berlevåg, Tana, Nesseby, Båtsfjord og Sør-Varanger. Midlene skal prioriteres til de kommunene som er mest berørt av sanksjonene.

Fylkeskommunen kan bruke det økte tilskuddet til:

- Oppdrag til Innovasjon Norge og Siva for finansiering av de næringsrettede virkemidlene som omfattes av posten i dag: Distriktsrettede lån, tilskudd, garan-

tier, etablerertilskudd, mentorordningen, bedriftsnettverk, næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet

- Kommunale næringsfond
- Tilretteleggende tiltak i regi av fylkeskommunen, herunder kartlegging, tilrettelegging og gjennomføring av tilpasset kompetansetilbud i regionen

I Sør-Varanger kan det gis tilskudd til omstillings-selskapet Sør-Varanger utvikling, som forvalter tiltak gjennom omstillingsordningen.

Midlene tildeles i tråd med gjeldende regelverk for offentlig støtte, og skal inngå i den ordinære rapporteringen til departementet.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 571 RAMMETILSKUDD TIL KOMMUNER

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64

Sammendrag

Formålet med skjønnstilskuddet er å kompensere kommuner og fylkeskommuner for lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet.

Det er forventet at antallet flyktninger i Norge som følge av krigen i Ukraina vil øke raskt fremover. Alle kommuner som har asylmottak, får vertskommunetilskudd som dekker de gjennomsnittlige merkostnadene som følger av å ha et asylmottak i kommunen. Utgifter, hovedsakelig innenfor helse- og barnevernsområdet, kan likevel variere betydelig mellom vertskommuner. Regjeringen foreslår å øke skjønnstilskuddet med 170 mill. kroner for å fordele til vertskommuner som har vesentlige utgifter til ukrainske flyktninger i mottaksfasen som ikke blir dekket av vertskommunetilskuddet.

Midlene tildeles kommunene via søknad til statsforvalterne. Statsforvalterne vil deretter på bakgrunn av sin kjennskap til tjenestetilbud og økonomi i kommunene komme med innspill til fordeling av midlene. Kommunal- og distriktsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet fordeler midlene mellom kommunene.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 581 BOLIG- OG BOMILJØTILTAK

Post 76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, kan overføres

Sammendrag

Tilskuddet skal bidra til flere egnede utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet, og til utprøving av nye

boligmodeller for personer med særskilte boligbehov. Posten budsjetteres med tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt og bevilgning. Tilsagnsrammen i 2022 er på 154,1 mill. kroner med en bevilgning på 171,1 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 450 mill. kroner, tilsvarende en økning i tilsagnsrammen på 1 mrd. kroner i 2022. Formålet med tiltaket er å bidra til rask fremskaffing av boliger til flyktninger fra Ukraina. Tilskuddet skal brukes til dette formålet, men boligene blir ikke øremerket flyktninger. Det vil si at kommunen senere kan disponere boligene til andre vanskeligstilte. Husbanken kan i 2022 gi 30 pst. tilskuddsutmåling.

Flere kommuner har i dag boliger som av ulike grunner står ubrukte eller tomme. Med en forholdvis enkel istandsetting kan en del boliger gjøres tilgjengelige for flyktninger. Regjeringen foreslår derfor at det midlertidig åpnes opp for å gi tilskudd til kommuner i 2022 for istandsetting av utleieboliger over posten. Dette vil legge til rette for at det raskt kan tilgjengeliggjøres flere boliger for flyktninger.

Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 450 mill. kroner, til 621,1 mill. kroner i 2022. Av dette er 519 mill. kroner knyttet til tilsagn som skal gis i 2022, mens 102 mill. kroner er knyttet til tilsagn som er gitt tidligere år. Tilsagnsrammen blir med dette 1 154 mill. kroner. Det foreslås en økning i tilsagnsfullmakten på 550 mill. kroner til 679 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til romertallsvedtak I og III.

2.5 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

KAP. 605 ARBEIDS- OG VELFERDSETATEN

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Bevilgningen på posten er 12 485,5 mill. kroner.

Det er behov for økt kapasitet hos Arbeids- og velferdsetaten for å håndtere et økt antall flyktninger med behov for bistand fra etaten. Det foreslås midler til bl.a. mer personell ved fylkeskontorene og kontaktsentrene.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 15 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 670 INTEGRERINGS- OG MANGFOLDSDIREKTORATET

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Bevilgningen på posten er 302,3 mill. kroner.

Bosettingsbehovet i 2022 forventes å øke som følge av flere asylankomster og overføring av personer fra Ukrainas nærområder. Det er derfor behov for økt kapasitet hos IMDi for arbeid med bosetting og kartlegging av flyktninger. Videre skal bevilgningen gå til økt kapasitet hos IMDi til veiledning av kommuner og andre aktører.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 34,9 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 671 BOSETTING AV FLYKTNINGER OG TILTAK FOR INNVANDRERE

Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres

Sammendrag

Bevilgningen på posten er 4 982,4 mill. kroner.

Kommuner som bosetter flyktninger, mottar integreringstilskudd. Integreringstilskuddet skal gi en rimelig dekning av de gjennomsnittlige merutgiftene kommunene har ved bosetting og integreringsarbeid for flyktninger i bosettingsåret og de neste fire årene. Behovet i 2022 anslås å være 3,3 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2022 og Prop. 51 S (2021–2022). Hovedårsaken er en økning i prognosen for antall flyktninger kommunene vil bosette i 2022 som følge av krigen i Ukraina.

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60 Integreringstilskudd, kan overføres, økes med	50 000 000
	fra kr 8 279 665 000 til kr 8 329 665 000»	

Post 61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, overslagsbevilgning

Sammendrag

Bevilgningen på posten er 656,8 mill. kroner.

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger, mottar et særskilt tilskudd. Tilskuddet kommer i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet. Behovet i 2022 anslås å være 106,7 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett 2022. Hovedårsaken er en øk-

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 3 297,3 mill. kroner.

Bosetting er en frivillig oppgave for kommunene, som nå skal bygge opp kapasitet i tjenesteapparatet i tråd med anmodninger fra staten. De særskilte tilskuddene fra staten til bosetting og integrering utløses først ved faktisk bosetting. I en situasjon med mye usikkerhet foreslår derfor regjeringen at kommunene mottar en kompensasjon på 50 000 kroner per vedtaks plass kommunene blir anmodet om og har stilt til rådighet, men som ikke blir benyttet. Det forutsettes at kommunene tar imot de flyktningene de får tildelt fra IMDi, og at kommunene har startet med å bygge opp kapasiteten for disse plassene. Departementet vil komme med retningslinjer for tilskuddsordningen. En eventuell tilskuddsutbetaling vil først bli utbetalt i 2023 når faktisk antall bosatte kan legges til grunn.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at 150 kommuner de siste årene ikke har hatt mottak av flyktninger overhodet. Kommunene selv og KS har uttalt at kostnadene med å oppskalere mottakstjenester i disse kommunene dersom plassene ikke benyttes, kan bli høyere enn 50 000 kroner, og at det sånn sett utgjør en stor økonomisk risiko for disse kommunene å etablere kapasitet for bosetting av ukrainske flyktninger. Dette medlem viser til at KS mener beløpet må doubles til 100 000 kroner, og foreslår å øke bevilgningen på posten med 50 mill. kroner for å garantere for disse midlene til kommuner som ikke har hatt flyktningmottak de siste fem årene.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

ning i prognosen for antall enslige mindreårige flyktninger kommunene vil bosette i 2022 som følge av krigen i Ukraina.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 106,7 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner

Sammendrag

Bevilgningen på posten er 215,2 mill. kroner.

Frivillige organisasjoners innsats er et viktig bidrag til god og rask integrering av flyktningene som kommer. Regjeringen foreslår å bevilge 30 mill. kroner til å styrke det eksisterende virkemiddelapparatet hos IMDi til frivillige organisasjoners arbeid med fritidsaktiviteter, møteplasser og tilbud rettet mot flyktninger fra Ukraina. Det vises til nærmere omtale av midlertidige tilskudd til frivillige organisasjoner i kapittel 2.2 Kultur- og likestillingsdepartementet.

Videre foreslår regjeringen å bevilge 15 mill. kroner til norsktraining og engelsktraining for personer som er fordrevet fra Ukraina, gjennom ordningen Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner.

Det foreslås å bevilge 50 mill. kroner til tidlig norskopplæring gjennom den eksisterende norskopplæringsordningen. Hensikten er å gi mulighet til et visst tilbud om tidlig norskopplæring til personer som er fordrevet fra Ukraina, som enten bor i mottak eller andre steder, og for å muliggjøre et lett skalerbart tilbud tilpasset hurtigspor for flyktninger fra Ukraina etter bosetting.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 95 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

2.6 Helse- og omsorgsdepartementet

KAP. 765 PSYKISK HELSE, RUS OG VOLD

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres, kan nyttes under post 72*

Sammendrag

Det foreslås å øke bevilgningen med 7 mill. kroner i 2022 for at Helsedirektoratet kan inngå en rammeavtale med en eller flere leverandører av psykososial bistand til kommunale helse- og omsorgstjenester, som for eksempel rådgivning, utredning, behandling og oppfølging i akutte situasjoner. Erfaringene fra blant annet leirskredet i Gjerdrum er at helsetjenestenes evne til å ivareta befolkningens behov for psykososial støtte raskt overskrides i krisesituasjoner. Det forventes at behovet for slik bistand vil være stort i tilknytning til økt flyktningetilstrømming fra Ukraina. En rammeavtale vil kunne benyttes for å gi enkeltkommuner bistand til å håndtere flyktningenes hjelpebehov på en rask og effektiv måte.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 75 Vold og traumatisk stress, *kan overføres*

Sammendrag

Det foreslås å øke bevilgningen til Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) med 1,5 mill. kroner i 2022, tilsvarende en prosjektlederstilling. Formålet med bevilgningen er at senteret skal kunne møte økt etterspørsel etter forskningsbasert kunnskap og kunnskapsformidling som følge av krigen og flyktningestrømmen fra Ukraina. Flere temaområder er aktualisert slik som traumer, radikalisering og retraumatisering blant veteraner og andre sårbare. En midlertidig økt bevilgning vil bidra til at denne kompetansen blir raskere tilgjengelig.

Det foreslås videre å øke bevilgningene til de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) med 6,5 mill. kroner i 2022, tilsvarende én stilling per senter. Formålet med bevilgningene er at sentrene skal kunne møte økt etterspørsel etter kompetanseheving, veiledning og annen tjenestestøtte som følge av krigen og flyktningestrømmen fra Ukraina. Mange som nå ansettes i mottak, har ikke relevant kompetanse fra før, og flere kommuner og spesialisthelsetjenester har begrenset erfaring med de psykososiale utfordringene flyktningene kan ha. En midlertidig økt bevilgning vil gjøre det mulig å arbeide mer utadrettet og raskere nå flere tjenester med behov for kompetanseheving og bistand.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 8 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

2.7 Barne- og familiedepartementet

KAP. 856 BARNEVERNETS OMSORGSSENTER FOR ENSLIGE, MINDREÅRIGE ASYLSØKERE

Post 1 Driftsutgifter

Sammendrag

Posten dekker utgifter til drift av omsorgssentre for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger under 15 år, kjøp av plasser i private omsorgssentre, forvaltningsoppgaver knyttet til omsorgssentrene og bosettingsarbeid. Bevilgningen i Saldert budsjett 2022 legger til rette for drift av 50 plasser. Det legges nå opp til en gradvis kapasitetsøkning opp til 240 plasser ved utgangen av året. Det vil også være utgifter til etablering av akuttlokasjon for å kunne ivareta mange samtidige ankomster fra Ukraina, og bemanning til eventuell akuttinnkvartering. Særlig for yngre barn kan det også være aktuelt med et familiebasert botilbud som alternativ til plass i omsorgssentre. Bevilgningsbehovet på posten er svært usikkert, og det kan bli behov for rask oppskalering av

tilbudet. Departementet foreslår derfor også en overskridelsesfullmakt, jf. forslag til romertallsvedtak.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 856 post 1 med 150 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til romertallsvedtak I og II.

2.8 Nærings- og fiskeridepartementet

KAP. 2421 INNOVASJON NORGE

Post 77 (Ny) Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina

Sammendrag

Normalt må bedrifter selv bære nedsiderisikoen ved sine investeringer. Det er ikke tradisjon for at staten kompenserer bedrifter for tap som følge av sanksjoner eller annen geopolitisk risiko. Russlands krigføring i Ukraina og medfølgende sanksjoner skaper imidlertid særskilt stor usikkerhet for næringslivet i Øst-Finnmark. Det er samtidig av nasjonal interesse at det opprettholdes bosetting i Norges grenseområde mot Russland.

Regjeringen foreslår derfor å opprette en støtteordning for bedrifter som har hatt et stort inntektsbortfall som følge av krigen i Ukraina. Formålet med ordningen vil være å bidra til at disse bedriftene får rom til å tilpasse seg til situasjonen. Tiltaket innebærer at Innovasjon Norge kan gi tilskudd til bedrifter i Norge som ikke får oppgjør for kontrakter med russiske, hviterussiske og ukrainske kunder, inngått før EUs andre sanksjonspakke ble kjent 25. februar 2022.

Kontrakter inngått etter dette kan i særskilte tilfeller også omfattes, dersom bedriftene kan sannsynliggjøre at dette er kontrakter og kundeforhold som ligger innenfor bedriftens virkeområde og normale forretningsdrift, og så sant det er mulig etter statsstøtteregelverket. Ordningen gjelder for oppdrag utført innen utgangen av september 2022. Tilskuddet vil kunne dekke inntil 80 pst. av fordringer bedriftene har mot russiske, hviterussiske og ukrainske bedrifter. Ordningen gjelder for bedrifter som har hatt minimum 50 pst. av omsetningen sin fra Russland, Hviterussland og Ukraina. I tråd med føringene i statsstøtteregelverket kan det gis inntil 400 000 euro i tilskudd per foretak. Det kan ikke gis støtte til kontrakter som er i strid med eller undergraver de restriktive tiltakene.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 55 mill. kroner over kap. 2421 post 77. Administrasjons- og gjennomføringskostnader dekkes over denne bevilgningen.

Ordningen må notifiseres, og det tas forbehold om godkjenning av ordningen fra EFTAs overvåkingsorgan (ESA). Hvis godkjenningen innebærer vesentlige endringer, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 2460 EKSPORTFINANSIERING NORGE

Post 25 (Ny) Forvaltning av midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina

Sammendrag

Regjeringen foreslår å opprette en ny, midlertidig lånegarantiordning under Eksportfinansiering Norge (Eksfin). Formålet med ordningen er at ellers lønnsomme bedrifter som har likviditetsmangel som følge av Russlands krigføring i Ukraina, får tilgang til likviditet og dermed kan tilpasse seg situasjonen. Ved at staten tilbyr risikoavlastning til finansforetak, gis de aktuelle bedriftene bedre muligheter for lån. Det foreslås en ramme på 400 mill. kroner for ordningen, og den skal innrettes slik at den kan avhjelpe situasjonen uten å undergrave de restriktive tiltakene. Det foreslås tapsavsetning tilsvarende 30 pst. av rammen, jf. omtale under kap. 2460 post 55.

Det settes krav om at selskapene som omfattes av ordningen, har betydelig likviditetsmangel som følge av Russlands krigføring i Ukraina og har hatt minimum 40 pst. av sin omsetning fra handel med Russland, Hviterussland og Ukraina i 2021 eller i snittet av årene 2019–2021. Tilbudet gjelder for nye lån til bedrifter med virksomhet i Norge som forventes å være lønnsomme under normale markedsforhold.

Regjeringen foreslår at garantiordningen dekker 90 pst. av finansforetakets tap pro rata på hvert lån som oppfyller vilkårene. Etter hvert som lånet nedbetales, reduseres det garanterte beløpet forholdsmessig. Staten og finansforetaket tar tap under garantien på like vilkår. Lånene skal ikke utgjøre mer enn 15 pst. av årlig omsetning de siste tre regnskapsår. I særskilte tilfeller kan det gis et høyere beløp for foretak som er aktive i sektorer som er særlig berørt av krisen, direkte eller indirekte av Russlands aggresjon mot Ukraina. Det kan gis garantier for lån på inntil 50 mill. kroner og med løpetiden på inntil seks år. Lånene kan brukes til dekning av driftsutgifter og finansiering av investeringer. Kundene må betale en garantiprovisjon i tråd med de midlertidige reglene for offentlig støtte i forbindelse med Ukraina-krisen.

Det tas forbehold om godkjenning av ordningen fra EFTAs overvåkingsorgan ESA.

Regjeringen foreslår å bevilge 5 mill. kroner til Eksfins forvaltning av lånegarantiordningen i 2022. Selv om ordningen er midlertidig, vil det være nødvendig å følge opp utestående garantier og erstatningsutbetalinger over flere år. Utgifter knyttet til dette vil foreslås dekket av bevilgninger i de årene utgiftene kommer til utbetaling.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Post 55 (Ny) Tapsavsetning for midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina**Sammendrag**

Det vises til omtale av lånegarantiordningen under post 25. Det vurderes å være risiko for tap i ordningen. Denne risikoen vurderes på usikkert grunnlag som noe høyere enn for lånegarantiordningen under koronapandemien, hvor tapsavsetningen var 20 pst. Regjeringen foreslår derfor å bevilge 120 mill. kroner, tilsvarende 30 pst. av garantirammen, i tapsavsetning for ordningen. Bevilgningen vil dekke eventuelle tap som inntreffer under ordningen også i senere år.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 5460 EKSPORTFINANSIERING NORGE**Post 77 (Ny) Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina****Sammendrag**

Det vises til omtale av den midlertidige lånegarantiordningen under kap. 2460 post 25. Under ordningen vil staten motta inntekter fra garantiprovisjon. Regjeringen foreslår en inntektsbevilgning på 1 mill. kroner i 2022. Det understrekes at anslaget er usikkert.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

ANDRE SAKER**Utvidet låneramme for lavrisikolån****Sammendrag**

Det foreslås at rammen for lavrisikolåneordningen under Innovasjon Norge økes som et engangstiltak i 2022. Økningen forbeholdes bedrifter i Øst-Finnmark. Lavrisikolån gis på markedsmessige vilkår og i hovedsak til prosjekter som samfinansieres med lån fra private banker. Lavrisikolån brukes blant annet til å delfinansiere investeringer i bygninger, driftsutstyr, fiskefartøy og til investeringer i landbruket. Lånene bidrar til å utløse annen finansiering, og kan være relevante for bedrifter i Øst-Finnmark som søker å omstille seg. Administrasjonskostnader dekkes av rentemarginen.

Rammen for Innovasjon Norges lavrisikolåneordning foreslås utvidet som et engangstiltak i 2022 med 500 mill. kroner, fra 2,5 mrd. kroner til 3,0 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. forslag til romertallsvedtak V.

2.9 Landbruks- og matdepartementet**KAP. 1115 MATTILSYNET****Post 71 Tilskudd til erstatninger, overslagsbevilgning****Sammendrag**

Mattilsynet har ansvar for blant annet å ivareta folke- og dyrehelsen i Norge. Om lag 5 pst. av de fordrevne fra Ukraina har med seg kjæledyr til Norge. Disse dyrene vil sjelden oppfylle vilkårene for lovlig innførsel. Ukraina har en dårligere dyrehelsestatus enn Norge, særlig når det gjelder rabies. Etter gjeldende regelverk skal dyr som ikke oppfyller vilkårene, enten returneres, avlives eller settes i karantene for dyreeiers regning, inntil det er klart at de ikke representerer noen dyrehelsemessig risiko. Avhengig av status for det enkelte dyret fra Ukraina kan det være aktuelt med behandling mot dvergbedelorm, vaksinasjon mot rabies, identitetsmerking med mikrochips og/eller karanteneopphold. Situasjonen medfører også økte kostnader for Mattilsynet i forbindelse med kontroll og beredskapsarbeid, samt utgifter til kjøp av tjenester. Disse kostnadene vil øke med antall fordrevne med kjæledyr som kommer til Norge.

Regjeringen mener at det i den ekstraordinære situasjonen som krigshandlingene har utløst, må vurderes nærmere hvordan staten kan bidra til å ivareta folke- og dyrehelsen. Inntil videre legges det til grunn at utgifter til nødvendige tiltak blir belastet overslagsbevilgningen på kap. 1115 post 71. Regjeringen vil komme tilbake til saken og de budsjettmessige konsekvensene i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

2.10 Finansdepartementet**KAP. 1610 TOLLETATEN****Post 1 Driftsutgifter****Sammendrag**

Kontroll med varer som føres inn til og ut fra Svalbard, er nødvendig for å hindre omgåelse av sanksjons- og eksportkontrollregelverket. Svalbard er ikke en del av norsk tollområde, og tolloven gjelder ikke for vareførselen til og fra Svalbard. Tolletaten fører derfor ikke kontroll på Svalbard med vareførselen til og fra øygruppen. I den sikkerhetspolitiske situasjonen vi nå står i, haster det å få kontroll med varer som føres inn til og ut fra Svalbard. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn

endringer i tolloven med den hensikt å gi hjemmel til å fastsette forskrifter som gir Tolletaten hjemler for å drive vareførselskontroll på Svalbard. Det vises til Prop. 70 L (2021–2022) for nærmere omtale av tiltaket.

Det foreslås å øke Tolletatens driftsbevilgning med 12 mill. kroner for å dekke etatens kostnader knyttet til tiltaket i 2022. Kostnadene omfatter lønn til tjenestemenn på Svalbard, lokaler/husleie, transportkostnader, nødvendige midlertidige systemtilpasninger, kontrollutstyr mv.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag, jf. Innst. 250 L (2021–2022).

KAP. 5521 MERVERDIAVGIFT

Post 70 Merverdiavgift

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at norske matvarepriser er høye, og pga. høyere energipriser og krigen i Ukraina som gir sterkt økende matvarepriser i verden, øker også matvareprisene i Norge ytterligere. På verdensmarkedet har eksempelvis prisen på hvete økt med så mye som 80 pst. Disse medlemmer viser til at dette svekker husholdningenes kjøpekraft og rammer hardest dem som

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med	5 000 000 000
		fra kr 360 330 000 000 til kr 355 330 000 000»	

Komiteens medlem fra Rødt viser til egen merknad under kap. 1.2 og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Vedtak om endring i Stortingets vedtak om merverdiavgift

I Stortingets vedtak 14. desember 2021 om merverdiavgift for 2022 gjøres følgende endring:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med	1 867 000 000
		fra kr 360 330 000 000 til kr 358 463 000 000	

KAP. 5538 VEIBRUKSAVGIFT PÅ DRIVSTOFF

Post 70 Veibruksavgift på bensin og post 71 Veibruksavgift på autodiesel

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at prisene på bensin og diesel har økt

har minst. Lavere avgifter vil bidra til å dempe prisveksten og sikrer kjøpekraften. Disse medlemmer ønsker å halvere merverdiavgiften på mat fra 1. mai og foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap. 5521 post 70 med 5 000 mill. kroner sammenliknet med vedtatt budsjett.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag

«Vedtak om endring i Stortingets vedtak om merverdiavgift

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om merverdiavgift for 2022 skal fra 1. mai 2022 lyde:

Fra 1. mai 2022 gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

§ 3 Redusert sats med 7,5 pst. for næringsmidler

Merverdiavgift svares med 7,5 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.»

I

§ 3 nytt andre ledd skal lyde:

Fra 1. mai 2022 til 30. juni 2022 skal merverdiavgift svares med 7,5 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.»

betydelig og rammer hardt både husholdninger og næringsvirksomhet. Regjeringens bidrag når det gjelder drivstoffpriser, har vært å øke avgiftene for både bensin og diesel i statsbudsjettet for 2022. Disse medlemmer registrerer at regjeringen i møte med de ekstreme

prisene på opp mot 27 kr per liter velger å gjøre lite annet enn å «følge situasjonen nøye». Norske drivstoffavgifter er høye, og lavere avgifter vil dempe prisveksten og inflasjonsfaren. Videre vil det berge folks kjøpekraft og bidra til å redde bedrifter og arbeidsplasser som rammes hardt av prisnivået. Disse medlemmer vil fjerne veibruksavgiften og CO₂ avgiften både på mineralske produkter som omfattes av veibruksavgiften på drivstoff, og på mineralolje som ikke omfattes av veibruksavgiften, fra 1. mai. Disse medlemmer foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap.

5538 postene 70, 71 og 72 med til sammen 7 700 mill. kroner sammenliknet med vedtatt budsjett.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Vedtak om endring i Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om veibruksavgift på drivstoff oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.»

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	70 Veibruksavgift på bensin, reduseres med fra kr 4 200 000 000 til kr 1 900 000 000»	2 300 000 000

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	71 Veibruksavgift på autodiesel, reduseres med fra kr 9 470 000 000 til kr 4 080 000 000»	5 390 000 000

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	72 Veibruksavgift på naturgass og LPG, reduseres med fra kr 14 000 000 til kr 4 000 000»	10 000 000

Komiteens medlemmer fra Rødt og Kristelig Folkeparti viser til sin merknad under kapittel 1.2 i denne innstillingen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Vedtak om endring i Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff

I

I Stortingets vedtak 14. desember 2021 om veibruksavgift på drivstoff gjøres følgende endring:

§ 1 nytt femte ledd skal lyde:

Fra 1. mai 2022 til 30. juni 2022 skal det ikke betales avgift etter første ledd.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.»

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	70 Veibruksavgift på bensin, reduseres med fra kr 4 200 000 000 til kr 3 500 000 000»	700 000 000

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	71 Veibruksavgift på autodiesel, reduseres med fra kr 9 470 000 000 til kr 7 970 000 000»	1 500 000 000

KAP. 5542 AVGIFT PÅ MINERALOLJE MV.

Post 70 Grunnavgift på mineralolje mv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at entreprenørbransjen og landbruket rammes hardt av de økende energiprisene, og prisen på anleggsdiesel har økt betraktelig. Næringsvirksomhet med langsiktige avtaler er avhengige av forutsigbare rammebetingelser. De store økningene i drivstoffprisene setter både arbeidsplasser og bedrifter i fare. Disse medlemmer registrerer at regjeringen velger å ikke bidra til å avhjelpe situasjonen enda staten kan dempe prisveksten gjennom reduserte avgifter. Disse medlemmer mener at handlekraft er viktig for å redusere prisveksten som rammer næringslivet, og vil på denne bakgrunn fjerne grunnavgiften på mineralolje fra og

med 1. mai. Disse medlemmer foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap. 5538 postene 70 og 71 med til sammen 1 070 mill. kroner sammenliknet med vedtatt budsjett.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Vedtak om endring i Stortingets vedtak om grunnavgift på mineralolje mv.

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om grunnavgift på mineralolje mv. oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.»

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
5542	Avgift på mineralolje mv.	
	70 Grunnavgift på mineralolje mv., reduseres med fra kr 1 750 000 000 til kr 750 000 000»	1 000 000 000

Komiteens medlemmer fra Rødt og Kristelig Folkeparti viser til sin merknad under kapittel 1.2 i denne innstillingen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Vedtak om endring i Stortingets vedtak om grunnavgift på mineralolje mv.

I

I Stortingets vedtak 14. desember 2021 om grunnavgift på mineralolje mv. gjøres følgende endring:

§ 1 nytt fjerde ledd skal lyde:

Fra 1. mai 2022 til 30. juni 2022 skal det ikke betales avgift etter første ledd.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.»

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
5542	Avgift på mineralolje mv.	
	70 Grunnavgift på mineralolje mv., reduseres med fra kr 1 750 000 000 til kr 1 450 000 000»	300 000 000

Post 71 Avgift på smøreolje mv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til merknad under post 70 over, og fremmer følgende forslag:

«Vedtak om endring i Stortingets vedtak om avgift på smøreolje mv.

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om avgift på smøreolje mv. oppheves.

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	71	Avgift på smøreolje mv, reduseres med fra kr 125 000 000 til kr 55 000 000»	70 000 000

KAP. 5543 MILJØAVGIFT PÅ MINERALSKE PRODUKTER

Post 70 CO₂-avgift

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at prisene på bensin og diesel har økt betydelig og rammer hardt både husholdninger og næringsvirksomhet. Regjeringens bidrag når det gjelder drivstoffpriser, har vært å øke avgiftene for både bensin og diesel i statsbudsjettet for 2022. Disse medlemmer registrerer at regjeringen i møte med de ekstreme prisene på opp mot 27 kroner per liter velger å gjøre lite annet enn å «følge situasjonen nøye». Norske drivstoffavgifter er høye, og lavere avgifter vil dempe prisveksten og inflasjonsfaren. Videre vil det berge folks kjøpekraft og bidra til å redde bedrifter og arbeidsplasser som rammes hardt av prisnivået. Disse medlemmer vil fjerne veibruksavgiften og CO₂-avgiften både på mineralske

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift, reduseres med fra kr 11 017 000 000 til kr 4 117 000 000»	6 900 000 000

2.11 Forsvarsdepartementet

KAP. 1710 FORSVARSBYGG OG NYBYGG OG NYANLEGG

Post 1 Driftsutgifter, kan overføres

Sammendrag

Regjeringen legger vekt på å styrke Forsvarets samlede evne til mottak av allierte allerede i fredstid og i en tidlig fase av en krise. Dette forutsetter at Forsvaret har tilgang til nødvendig beredskapskritisk infrastruktur og logistisk understøttelseskapasitet. Det foreslås derfor å sette i stand eksisterende taksebaner, oppstillingsplasser, hangarer mv. på utvalgte lokasjoner. Tiltakene vil kunne inkludere vedlikehold av drivstoffanlegg og annen kritisk infrastruktur som er nødvendig for å understøtte alliert mottak på flybasene. Videre vil regjeringen tilrettelegge for mer alliert trening og øving i Indre

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.»

produkter som omfattes av veibruksavgiften på drivstoff, og på mineralolje som ikke omfattes av veibruksavgiften, fra 1. mai. Disse medlemmer foreslår å redusere bevilgningen på kap. 5543 post 70 med 6 900 mill. kroner sammenliknet med vedtatt budsjett.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Vedtak om endring i Stortingets vedtak om særavgifter for 2022 B. CO₂-avgift på mineralske produkter

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om særavgifter for 2022 B. CO₂-avgift på mineralske produkter oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.»

Troms ved å gjøre nødvendige tilpasninger i eksisterende eiendom, bygg og anlegg (EBA).

Bevilgningen på kap. 1710 post 1 foreslås økt med 150 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at bevilgningen på posten foreslås økt med 150 mill. kroner. Det framgår av proposisjonen at disse midlene primært er tiltenkt opprustning av anlegg for å motta utenlandske styrker. Dette medlem mener de omtalte manglene i den nasjonale forsvarsevnen er langt mer presserende. Å møte sikkerhetsutfordringen fra Russland med økt utenlandsk militær tilstedeværelse forrykker balansen mellom avskrekking og beroligelse, som det har vært langvarig og tverrpolitisk enighet om.

Det vil også gjøre forsvaret av landet enda mer avhengig av utenlandsk hjelp.

Dette medlem vil prioritere nasjonal forsvarsevne og foreslår derfor å omprioritere disse midlene til

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	1 Driftsutgifter, kan overføres, reduseres med	150 000 000
	fra kr 5 311 669 000 til kr 5 161 669 000»	

Post 47 Nybygg og nyanlegg, kan overføres

Regjeringen foreslår å igangsette et større prosjekt for utvikling av, og tilrettelegging for, alliert trening og øving i forsvarssektorens skyte- og øvingsfelt i Indre Troms. Prosjektet omfatter etablering av forlegnings-, forpleinings- og lagerkapasitet for gjennomføring av trening og øving for allierte styrker, inkludert samvirke med nasjonale styrker, i skyte- og øvingsfelt i Blåtind. Med bedre fasiliteter i Blåtind skytefelt vil tilgjengeligheten, og dermed kapasiteten, i forsvarssektorens totale skyte- og øvingskapasitet i Indre Troms økes, både for nasjonale og allierte styrker. Regjeringen foreslår at prosjektet starter opp i 2022. Prosjektet planlegges fullført i løpet av 2023 og har en foreløpig kostnadsramme på 410 mill. kroner. Regjeringen legger videre opp til å sette i gang ytterligere investeringsprosjekter innenfor Forsvarsdepartementets fullmakt til å starte opp og gjennomføre eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter med kostnadsramme under 200 mill. kroner, knyttet til mot-

kap. 1720 post 1 og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

tak, trening og øving av allierte styrker. Prosjektene vil ha oppstart i 2022 og planlegges fullført i løpet av 2023.

Bevilgningen på kap. 1710 post 47 foreslås økt med 200 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Forsvarsdepartementet svarer på budsjettspørsmål 9 fra Rødts fraksjon at 130 mill. kroner av bevilgningsøknningen på posten skal gå til opprustning av Bardufoss flystasjon for mottak av utenlandske styrker, mens 70 mill. kroner er tiltenkt Blåtind skytefelt, som også kommer det norske Forsvaret til gode. Dette medlem vil prioritere nasjonal forsvarsevne og foreslår derfor å overføre ekstrabevilgningen til Bardufoss til kap. 1720 post 1 og beholde midlene til Blåtind skytefelt.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	47 Nybygg og nyanlegg, kan overføres, reduseres med	130 000 000
	fra kr 3 732 802 000 til kr 3 602 802 000	

KAP. 1720 FORSVARET

Post 1 Driftsutgifter

Regjeringen vil styrke Forsvarets tilstedeværelse i nord, bedre evnen til samvirke med allierte og styrke Forsvarets beredskap, reaksjonsevne og utholdenhet i krise og krig. Regjeringen foreslår å seile mer med Marinens og Kystvaktens fartøyer i nordområdene i 2022. Økt aktivitet medfører et økt vedlikeholdsbehov. Det foreslås derfor å øke vedlikeholdet med sikte på å øke driftssikkerheten og minimere nedetiden. Regjeringen foreslår videre å oppgradere KV Nordkapp, slik at fartøyet kan bidra til alliert beredskap i NATOs reaksjonsstyrker (NRF) ved å fungere som kommandofartøy for SNMCMG (Standing NATO Mine Countermeasures Group) i 2023.

Hærens øvingsmidler i 2022 vil i stor grad brukes på øvelsen Cold Response. Regjeringen foreslår å øke avsetningen til Hæren, slik at Hærens avdelinger kan øke treningsnivået i resten av 2022, herunder samtrene med allierte avdelinger som trener og øver i Norge. Forslaget innebærer også avsetninger til nødvendig økt vedlikehold. Mer trening og øving av Brigade Nord og Finnmark landforsvar vil bidra til å bedre reaksjonsevnen og til å styrke det fellesoperative samvirket.

Under pandemien har det vært nødvendig å kansellere en del planlagt trening og øving for Heimevernets avdelinger. For å øke beredskapen i Heimevernets styrkestruktur vil regjeringen i 2022 prioritere trening av innsatsstyrkene og en økt andel av områdestrukturen.

Regjeringen foreslår videre å øke Forsvarets beredskapslagre, herunder å anskaffe ytterligere personlig bekleddning og utrustning, reservedeler og annet kritisk materiell samt fylle opp drivstofflagre. Dette vil bidra til å øke utholdenheten i krise og konflikt. Det legges også opp til å øke beredskapsbeholdningen av ammunisjon, jf. omtale under kap. 1760 post 45. Enkelte av anskaffelsene vil kunne ha noe lengre ledetid, og det kan derfor ikke utelukkes at deler av utbetalingene vil finne sted etter 2022.

Motstandskraften mot sammensatte trusler foreslås styrket ved å øke innsatsen på digital sikkerhet i Forsvaret, gjennom å bedre kapasiteten til inntrengningstester og til å håndtere uønskede digitale hendelser.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 1720 post 1 økt med 1 710 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR 2019) pekte på økt bemanning som førsteprioritet for å møte sikkerhetssituasjonen i våre nærområder:

«Kapasiteten ved Forsvarets utdanningssystem må bli betydelig større, og tilgangen på ledere (befal og offiserer) må sikres før antall spesialister og mannskaper kan økes.»

Dette medlem viser til at Forsvarets høyskole i dag har langt flere kvalifiserte søkere enn studieplasser. I og med at utdanning av en offiser tar 3 år, ønsker dette medlem å øke opptaket så raskt som mulig for å sikre Norges forsvarsevne. På budsjettspørsmål 35 fra Rødts fraksjon om det er mulig å øke antall studieplasser dersom bevilgningene økes i denne proposisjonen, sammenlignet med om midlene kommer i revidert statsbudsjettet, svarer Forsvarsdepartementet:

«Det er imidlertid mulig for Forsvaret å øke utdanningskapasiteten ved å justere leveransemodellen innenfor tildelte ressurser. Forsvaret kan for eksempel øke utdanningskapasiteten innenfor tildelte ressurser ved å ta opp flere studenter til utdanningsprogram og moduler av kortere varighet i stedet for til flerårige program. Kostnaden ved øke utdanningskapasiteten avhenger av hvilke løsninger Forsvaret velger.»

Dette medlem ønsker derfor å øke bevilgningen til Forsvarets høyskole med tanke på umiddelbar økning i opptak av studenter.

Dette medlem viser videre til at regjeringen i proposisjonen skriver at den vil prioritere trening av Heimevernets innsatsstruktur og en økt andel av områdestrukturen. Dette medlem bemerker at innsatsstyrkene kun står for 3 000 av Heimevernets soldater, mens områdestrukturen utgjør ca. 37 000. Forsvarsde-

partementet oppgir i svar på budsjettspørsmål 36 fra Rødts fraksjon at det ikke har satt av et bestemt beløp til trening for Heimevernets områdestruktur i proposisjonen, men at det er forsvarssjefen som bestemmer omfanget av treningen innenfor de midler han blir tildelt.

Dette medlem vil derfor øke bevilgningen på posten for å legge til rette for fullverdig trening av Heimevernets områdestruktur. Dette vil representere den mest kostnadseffektive måten å heve nasjonal beredskap på i møte med sikkerhetstrusselen fra Russland.

Dette medlem viser til at regjeringen ønsker daglig seiling med Marinen og Kystvaktens fartøyer i nord i 2022. Proposisjonen inneholder imidlertid kun forslag om økte midler til vedlikehold av materiell, og ingen tilsvarende økning i midler for å sikre bemanningen. Dette medlem viser til at Norsk offisers- og spesialistforbund (NOF) har krevd dette gjentatte ganger, blant annet midler til pensjonspoeng på vakt- og øvelsertillegg og en arbeidstidsavtale som kan øke antall seilingsdøgn. I en kronikk 4. april 2022 uttaler Robin Dale Oen, hovedtillitsvalgt i Marinen, følgende:

«Vi har ikke flere kolleger enn dem vi har, og de er allerede kjørt altfor hardt. Har vi råd til å skvise sitronen mer?»

Dette medlem ønsker derfor å øke Forsvarets driftsmidler til bemanning til overvåkningsoppdrag i nordområdene. Dette medlem ønsker også kuttet på 200 mill. kroner til Cyberforsvaret i inneværende budsjettår fullt ut kompensert. Dette medlem vil også stille midler til rådighet for å sikre egne logistikk-løsninger for Heimevernet i kjølvannet av at WilNor-avtalen utløp 20. mars i år, uten at Heimevernet må kutte på andre områder.

Dette medlem s forslag beløper seg til sammen til en økning av kap. 1720 post 1 på 1 280 mill. kroner, en reduksjon av kap. 1710 post 1 med 150 mill. kroner, og en reduksjon av kap. 1710 post 47 med 130 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Etter denne økning vil fortsatt forsvarsbudsjettet samlet ligge 6 mrd. kroner under målet om 2 pst. av BNP, ifølge Finansdepartementets anslag.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post Formål	Kroner
1720	Forsvaret	
	1 Driftsutgifter, økes med	1 280 000 000
	fra kr 33 847 891 000 til kr 35 127 891 000»	

KAP. 1735 ETTERRETNINGSTJENESTEN

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Sammendrag

Regjeringen vil øke ambisjonen for Etterretnings-tjenesten ut over ambisjonen i vedtatt langtidsplan for forsvarssektoren. Forslaget vil bidra til økt evne til situasjonsforståelse og nasjonal kontroll i nord, som vil kunne komme både Norge og våre allierte til gode.

Bevilgningen på kap. 1735 post 21 foreslås økt med 140 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

KAP. 1760 FORSVARSMATERIELL OG STØRRE ANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Sammendrag

For å styrke reaksjonsevne, utholdenhet og beredskapen for krise og konflikt vil regjeringen anskaffe ammunisjon i ulike ammunisjonsklasser. Enkelte ammunisjonstyper vil kunne ha noe lengre levetid, og det kan derfor ikke utelukkes at deler av utbetalingene vil komme etter 2022. For å bedre evnen til overvåking vil regjeringen i tillegg anskaffe et økt antall sonarbøyer til P-8 maritime patruljefly.

Bevilgningen på kap. 1760 post 45 foreslås økt med 800 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 5

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
440	Politiet	
	1 Driftsutgifter, økes med	867 388 000
	fra kr 20 894 700 000 til kr 21 762 088 000	
5521	Merverdiavgift	
	70 Merverdiavgift, reduseres med	5 000 000 000
	fra kr 360 330 000 000 til kr 355 330 000 000	

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen gå i dialog med private helseaktører for å bistå og avlaste kommunehelsetjenesten og fastlegeordningen.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen gi Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser oppdrag om å gi en uavhengig uttalelse om finanspolitikken og regjeringens forslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen vurdere implementering av IEAs tipunktsplan og komme tilbake til Stortinget i revidert nasjonalbudsjett 2022 med konkrete forslag til hvordan man kan implementere planen.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2022 fremme forslag om å finansiere humanitær hjelp til Ukraina, eller mottak av flyktninger fra Ukraina, på andre måter enn ved reduksjon i øvrig bistand til verdens fattige.

Kap.	Post Formål	Kroner
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	70 Veibruksavgift på bensin, reduseres med fra kr 4 200 000 000 til kr 1 900 000 000	2 300 000 000
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	71 Veibruksavgift på autodiesel, reduseres med fra kr 9 470 000 000 til kr 4 080 000 000	5 390 000 000
5538	Veibruksavgift på drivstoff	
	72 Veibruksavgift på naturgass og LPG, reduseres med fra kr 14 000 000 til kr 4 000 000	10 000 000
5542	Avgift på mineralolje mv.	
	70 Grunnavgift på mineralolje mv, reduseres med fra kr 1 750 000 000 til kr 750 000 000	1 000 000 000
5542	Avgift på mineralolje mv.	
	71 Avgift på smøreolje mv, reduseres med fra kr 125 000 000 til kr 55 000 000	70 000 000
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70 CO ₂ -avgift, reduseres med fra kr 11 017 000 000 til kr 4 117 000 000	6 900 000 000

Forslag 6

Vedtak om endring i Stortingets vedtak om merverdiavgift

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om merverdiavgift for 2022 skal fra 1. mai 2022 lyde:

Fra 1. mai 2022 gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

§ 3 Redusert sats med 7,5 pst. for næringsmidler

Merverdiavgift svares med 7,5 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.

Forslag 7

Vedtak om endring i Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om veibruksavgift på drivstoff oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.

Forslag 8

Vedtak om endring i Stortingets vedtak om grunnavgift på mineralolje mv.

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om grunnavgift på mineralolje mv. oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.

Forslag 9

Vedtak om endring i Stortingets vedtak om avgift på smøreolje mv.

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om avgift på smøreolje mv. oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.

Forslag 10

Vedtak om endring i Stortingets vedtak om særavgifter for 2022 B. CO₂-avgift på mineralske produkter skal lyde:

I

Stortingets vedtak 14. desember 2021 om særavgifter for 2022 B. CO₂-avgift på mineralske produkter oppheves.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.

Forslag fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 11*

Stortinget ber regjeringen anmode kommunene om å opprette midlertidige kommunale eller interkom-

munale klinikker for å sikre flyktninger tilgang til helsehjelp fra ankomst til de er bosatt i kommunene og blitt tildelt fastlege.

Forslag fra Rødt og Kristelig Folkeparti:*Forslag 12*

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5538		Veibruksavgift på drivstoff	
	70	Veibruksavgift på bensin, reduseres med fra kr 4 200 000 000 til kr 3 500 000 000	700 000 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff	
	71	Veibruksavgift på autodiesel, reduseres med fra kr 9 470 000 000 til kr 7 970 000 000	1 500 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	70	Grunnavgift på mineralolje mv, reduseres med fra kr 1 750 000 000 til kr 1 450 000 000	300 000 000

Forslag 13

Vedtak om endring i Stortingets vedtak om vei-
bruksavgift på drivstoff

I

I Stortingets vedtak 14. desember 2021 om vei-
bruksavgift på drivstoff gjøres følgende endring:

§ 1 nytt femte ledd skal lyde:

Fra 1. mai 2022 til 30. juni 2022 skal det ikke betales
avgift etter første ledd.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.

Forslag 14

Vedtak om endring i Stortingets vedtak om grunn-
avgift på mineralolje mv.

I

I Stortingets vedtak 14. desember 2021 om grunn-
avgift på mineralolje mv. gjøres følgende endring:

§ 1 nytt fjerde ledd skal lyde:

Fra 1. mai 2022 til 30. juni 2022 skal det ikke betales
avgift etter første ledd.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.

Forslag fra Rødt:*Forslag 15*

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med fra kr 40 129 892 000 til kr 40 799 892 000	670 000 000
671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60	Integreringstilskudd, kan overføres, økes med fra kr 8 279 665 000 til kr 8 329 665 000	50 000 000
840		Tiltak mot vold og overgrep	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og post 61 og kap. 858, post 1, økes med fra kr 145 912 000 til kr 195 912 000	50 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	61	Tilskudd til inkludering av barn og unge, <i>kan nyttes under post 71,</i> økes med	50 000 000
		fra kr 657 489 000 til kr 707 489 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres, økes med</i>	100 000 000
		fra kr 10 636 700 000 til kr 10 736 700 000	
1352		Jernbanedirektoratet	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71,</i> økes med	580 000 000
		fra kr 4 981 300 000 til kr 5 561 300 000	
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres, reduseres med</i>	150 000 000
		fra kr 5 311 669 000 til kr 5 161 669 000	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres, reduseres med</i>	130 000 000
		fra kr 3 732 802 000 til kr 3 602 802 000	
1720		Forsvaret	
	1	Driftsutgifter, økes med	1 280 000 000
		fra kr 33 847 891 000 til kr 35 127 891 000	
5521		Merverdiavgift	
	70	Merverdiavgift, reduseres med	1 867 000 000
		fra kr 360 330 000 000 til kr 358 463 000 000	

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag som sikrer at regningen for økte kostnader som følge av krigen i Ukraina dekkes inn på en rettferdig måte, som gjennom økt skatt på selskapsoverskudd og aksjeutbytte og mer progressiv beskatning av høye inntekter og av store formuer.

Forslag 17

Vedtak om endring i Stortingets vedtak om merverdiavgift

Forslag fra Venstre:**Forslag 18**

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1700		Forsvarsdepartementet	
	79 (NY)	Tilskudd til EUs Peace Facility (EPF) bevilges med	1 000 000 000
		fra kr 0 til kr 1 000 000 000	

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:**Forslag 19**

Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett fremme forslag om halvering av kollektivprisene ut året for å bidra til redusert forbruk av fossil energi.

I Stortingets vedtak 14. desember 2021 om merverdiavgift for 2022 gjøres følgende endring:

I

§ 3 nytt andre ledd skal lyde:

Fra 1. mai 2022 til 30. juni 2022 skal merverdiavgift svares med 7,5 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

II

Endringen trer i kraft 1. mai 2022.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 20*

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
440	Politiet	
	1 Driftsutgifter, økes med	30 000 000
	fra kr 21 442 088 000 til kr 21 472 088 000	

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post Formål	Kroner
225	Tiltak i grunnopplæringen	
	64 Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge, økes med	86 469 000
	fra kr 30 705 000 til kr 117 174 000	
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, økes med	50 000 000
	fra kr 1 558 247 000 til kr 1 608 247 000	
260	Universiteter og høyskoler	
	50 Statlige universiteter og høyskoler, økes med	47 800 000
	fra kr 39 457 581 000 til kr 39 505 381 000	
315	Frivillighetsformål	
	78 Frivillighetstiltak, økes med	10 000 000
	fra kr 29 920 000 til kr 39 920 000	
400	Justis- og beredskapsdepartementet	
	1 Driftsutgifter, økes med	14 000 000
	fra kr 495 162 000 til kr 509 162 000	
	70 Overføringer til private, økes med	3 000 000
	fra kr 18 463 000 til kr 21 463 000	
440	Politiet	
	1 Driftsutgifter, økes med	547 388 000
	fra kr 20 894 700 000 til kr 21 442 088 000	
	25 Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning, økes med	118 844 000
	fra kr 132 357 000 til kr 251 201 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, økes med	6 000 000
	fra kr 134 251 000 til kr 140 251 000	
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	
	1 Driftsutgifter, økes med	28 000 000
	fra kr 1 214 194 000 til kr 1 242 194 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, økes med	90 000 000
	fra kr 94 000 000 til kr 184 000 000	
451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1 Driftsutgifter, økes med	42 000 000
	fra kr 1 058 139 000 til kr 1 100 139 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, økes med</i>	97 800 000
		fra kr 93 544 000 til kr 191 344 000	
453		Sivil klareringsmyndighet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	5 000 000
		fra kr 47 324 000 til kr 52 324 000	
455		Redningstjenesten	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten, <i>økes med</i>	10 200 000
		fra kr 60 904 000 til kr 71 104 000	
457		Nasjonal sikkerhetsmyndighet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	28 300 000
		fra kr 379 005 000 til kr 407 305 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, økes med</i>	24 000 000
		fra kr 20 480 000 til kr 44 480 000	
480		Svalbardbudsjettet	
	50	Tilskudd, <i>økes med</i>	8 000 000
		fra kr 450 036 000 til kr 458 036 000	
490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	151 701 000
		fra kr 1 130 192 000 til kr 1 281 893 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, <i>økes med</i>	4 110 719 000
		fra kr 515 307 000 til kr 4 626 026 000	
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, <i>økes med</i>	835 834 000
		fra kr 144 639 000 til kr 980 473 000	
	70	Stønader til beboere i asylmottak, <i>økes med</i>	320 659 000
		fra kr 49 832 000 til kr 370 491 000	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres, økes med</i>	26 250 000
		fra kr 39 558 000 til kr 65 808 000	
540		Digitaliseringsdirektoratet	
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres, økes med</i>	26 000 000
		fra kr 326 449 000 til kr 352 449 000	
541		IT- og ekompolitikk	
	22	Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 61 og 70, økes med</i>	40 000 000
		fra kr 22 007 000 til kr 62 007 000	
	61	(Ny) Forebygging og håndtering av digitale hendelser, <i>kan nyttes under post 22, bevilges med</i>	10 000 000
543		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	
	70	Telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres, økes med</i>	55 000 000
		fra kr 153 510 000 til kr 208 510 000	
553		Regional- og distriktsutvikling	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, <i>økes med</i>	50 000 000
		fra kr 817 170 000 til kr 867 170 000	
571		Rammetilskudd til kommuner	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572, post 64, økes med</i>	170 000 000
		fra kr 990 000 000 til kr 1 160 000 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, <i>kan overføres, økes med</i>	450 000 000
		fra kr 171 101 000 til kr 621 101 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, <i>økes med</i>	15 000 000
		fra kr 12 485 450 000 til kr 12 500 450 000	

Kap.	Post Formål	Kroner
670	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1 Driftsutgifter, økes med fra kr 302 303 000 til kr 337 203 000	34 900 000
671	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	60 Integreringstilskudd, kan overføres, økes med fra kr 4 982 365 000 til kr 8 279 665 000	3 297 300 000
	61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, overslagsbevilgning, økes med fra kr 656 771 000 til kr 763 471 000	106 700 000
	71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, økes med fra kr 215 195 000 til kr 310 195 000	95 000 000
765	Psykisk helse, rus og vold	
	21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 72, økes med fra kr 215 357 000 til kr 222 357 000	7 000 000
	75 Vold og traumatisk stress, kan overføres, økes med fra kr 257 083 000 til kr 265 083 000	8 000 000
856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere	
	1 Driftsutgifter, økes med fra kr 121 994 000 til kr 271 994 000	150 000 000
1610	Tolletaten	
	1 Driftsutgifter, økes med fra kr 1 622 307 000 til kr 1 634 307 000	12 000 000
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	
	1 Driftsutgifter, kan overføres, økes med fra kr 5 161 669 000 til kr 5 311 669 000	150 000 000
	47 Nybygg og nyanlegg, kan overføres, økes med fra kr 3 532 802 000 til kr 3 732 802 000	200 000 000
1720	Forsvaret	
	1 Driftsutgifter, økes med fra kr 32 137 891 000 til kr 33 847 891 000	1 710 000 000
1735	Etterretningstjenesten	
	21 Spesielle driftsutgifter, økes med fra kr 2 580 633 000 til kr 2 720 633 000	140 000 000
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, økes med fra kr 20 346 486 000 til kr 21 146 486 000	800 000 000
2410	Statens lånekasse for utdanning	
	50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning, økes med fra kr 9 014 098 000 til kr 9 030 098 000	16 000 000
	72 Rentestøtte, overslagsbevilgning, økes med fra kr 1 346 503 000 til kr 1 346 711 000	208 000
	90 Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning, økes med fra kr 35 448 063 000 til kr 35 498 363 000	50 300 000
2421	Innovasjon Norge	
	77 (Ny) Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina, bevilges med fra kr 55 000 000 til kr 55 000 000	55 000 000
2460	Eksportfinansiering Norge	
	25 (Ny) Forvaltning av midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina, bevilges med fra kr 5 000 000 til kr 5 000 000	5 000 000
	55 (Ny) Tapsavsetning for midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina, bevilges med fra kr 120 000 000 til kr 120 000 000	120 000 000

Kap.	Post Formål	Kroner
3457	Nasjonal sikkerhetsmyndighet	
	1 Inntekter, reduseres med	9 700 000
	fra kr 34 309 000 til kr 24 609 000	
5460	Eksportfinansiering Norge	
	77 (Ny) Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina, bevilges med	1 000 000
5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80 Renter, økes med	208 000
	fra kr 4 798 990 000 til kr 4 799 198 000	

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2022 kan overskride bevilgningen på kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere, post 1 Driftsutgifter, med inntil 250 mill. kroner, dersom det er nødvendig for å håndtere en økning i antall barn i omsorgssentrene.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser ut over gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
581	Bolig- og bomiljøtiltak	
	76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller	679,4 mill. kroner

IV

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier under midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina, innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 400 mill. kroner.

V

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3,0 mrd. kroner. Av denne rammen skal 500 mill. kroner rettes mot bedrifter i Øst-Finnmark og er et engangstiltak i 2022.

Andre fullmakter

VI

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2022 kan inngå avtaler med varighet ut over 2022 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av personer som søker beskyttelse, blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2022, eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering ut over det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten, eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører overskridelse av bevilgningene på kap. 440 Politiet, post 25 Variable utgifter ved ankomst, motak og retur i politiets utlendingsforvaltning, kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 5 mrd. kroner i 2022, og forpliktel-

sene ut over 2022 skal ikke overstige en samlet ramme på 5 mrd. kroner.

VII

Overføring til Norge av personer fordrevet fra Ukraina

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet, i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Utenriksdepartementet, i 2022 kan:

- a. gjennom europeisk koordinering eller i særskilte tilfeller ved unilaterale initiativ overføre personer fordrevet fra Ukraina på grunn av krigen, og som befinner seg i Ukrainas nærområder.
- b. overskride bevilgningene under kap. 440 Politiet, postene 1 og 25, kap. 444 Politiets sikkerhetstje-

neste (PST), post 1 og kap. 490 Utlendingsdirektoratet, postene 1, 21, 60, 70 og 75 til formålet under punkt a. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige en samlet ramme på 2 mrd. kroner.

- c. ved behov og etter en nærmere vurdering omfordele deler av fullmaktsrammen under punkt b til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som kan overskride bevilgningene under kap. 670 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, post 1, kap. 671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, postene 60 og 61 og kap. 672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, postene 60 og 61. Summen av overskridelsene på postene kan ikke overstige omfordelt ramme.

VIII

Investeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan starte opp følgende nye investeringsprosjekt:

Prosjekt	Kostnadsramme
Videreutvikling av og tilrettelegging for alliert trening i Blåtind skytefelt i Indre Troms	410 mill. kroner

Oslo, i finanskomiteen, den 28. april 2022

Tina Bru
fung. leder

Geir Pollestad
ordfører

